24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6419 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1907 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 19 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1325 4 MARS 1907 24me année № 6419

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ„ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ 80 Ղ.ռշ.
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 25 Ֆրն.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
20 հատ 1 դրուշնոց փուլ
1 մեջ.ի հատուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ارە ولك
درعليه ده غلطه ده ارە ولك غزته سى ادارە خانه سى

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԻԲ.

Պատրիարքարան և Ջմիւռնիոյ Առաջնորդարանը՝ պարտապանի լուծին ներքեւ պիտի կը մնային, ըսուեր, եթէ Պոլսոյ մէջ Տ. Օրմանեան Պատրիարքի նախաձեռնութիւնը և Քաղաքական Ժողովի օժանդակութիւնը վերջ ի վերջոյ աժամեայ մասնակի դարման տարած չըլլային կեդր. Սնտուկին ի նպաստ, և Ջմիւռնիոյ մէջ ալ Առաջնորդ Սրբազանը փոյթ տարած չըլլար՝ նոյնպէս տեղական Քաղ. Ժողովին անդամներէն ոմանց ընկերակցութեամբ՝ կրպակէ կրպակ շրջիլ 5-600 ոսկի հանգանակելու ի հատուցումն կալուածական դիզեալ տրոց: — Ալ ո՞ւր կը մնայ Օրթաքէօյի եկեղեցւոյն Սնտուկը, որ տարուէ տարի պէտք կ'ունենայ հազարումէկ խոնջէնքով նուագահանդէս մը սարքելու՝ տաճարին ու դպրոցներուն դուռները բաց պահելու համար Թաղեցւոց առջեւ, որ մէկ երկու տասնեակ տարի առաջ իրենց քսակը շատ լայն կը բանային Բերայական նպաստներուն առջեւ անգամ: —

Մասնակի դարման կ'ըսէի, վասն զի Պատրիարքարանի պարտուց բարձման ի նպաստ, հանգանակուած իբր 2000 ոսկին մէկ ամսուան մէջ մեղրամոմի պէս հալեցաւ, և երկու շաբաթ առաջ պաշտօնապէս կը ծանուցանէր՝ թէ Նորակարգ Սրկղակալէն քով 90-100 ոսկի մնացած էր տրամադրելի, մինչ մէկ մէկ ամսական միայն վճարած էր պաշտօնեաներուն, — որոնց մէջ կար որ... կիսամեայ թոշակ կը պահանջէր: Անցեալներս առիթ ունեցած էի գիտել տալու՝ թէ Պատրիարքարանի ելեւմուտքը կանոնաւորելու համար, բարեսէր անձանց դիմումի վրայ հաշուելէ աւելի, մեր հանրութեան նպաստի տուրքը ճշդել ու կանոնաւորել պէտք է, պարագայ մը՝ զոր կեդր. Քաղ. Ժողովին անկ է հոգալ ու տնտեսել իր Տնտես. Խորհուրդով, ըստ օրինի: Եթէ միջոց մը խորհուրդ բարւոք ու գործնական, որպէս զի դէ՛թ հինգ հազար շահու տէր անհատ տարեկան միայն հինգ դահեկան տալով մասնակցին Պատրիարքարանի վարչական ծախուց, չորս հազար ոսկւոյ մօտ գումար մը կրնայ գոյանալ և փակել ամէն ծակ ու ծուկ. Պատրիարքարանն ալ միանգամ ընդ միշտ հոգացած կ'ըլլայ այս դժուարին բայց անհրաժեշտ պէտքը, լուծած կ'ըլլայ կեդր. Սնտուկին մաշողական կնճռոտ հարցը: Բարեսէրներու պարբերական կամ պատահական նպաստներն ալ, — որոնց պակասութիւնը չցուցնէ Տէր, — կրնան լեցնել Նպաստից Սնտուկը, ուրկէ կ'օգտուին գաւառական եկեղեցիները ու դպրոցները, կամ շէնցնել Ուսումն. Խորհրդի գանձանակը՝ որ տակաւին շէնչող երեւոյթ մը չէ կըրցած առնել և տաքսիրտ ու զուարթամիտ պահել անդամակիցները: Ահա, ըստ իս, Պատ. Քաղ. Ժողովին ընելիք առաջին գործը, նոյն իսկ Երուսաղէմի հաշուական և քաւական ալ մաշարդական գործին քննութենէն առաջ,

* *

Որ եթէ վերջ մը գտնէ այս անգամ չխտակ շունչս Երուսաղէմ պիտի առնեմ գոհութիւն մատուցանելու, Քրիստոսաբնակ Ս. Տեղեաց մէջ իսկ, որ վերջապէս Տէր Եղիսէս գթալով երեք չորս տարիէ ի վեր մեր սպառած մեղանին և մեր Թըղթատրի ու հնագրի տուած անխնայ ծախքերուն, ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի Դիւանապետներուն հարկեցուցիչ ուղեւորութեանց, աստուածպետական շնորհիւ ողորմեցաւ ու վախճան մը տուած եղաւ գործին, ի ձեռն կեդրոն. Վարչութեան, որուն պիտի վերապահէր հարկաւ նախաձեռնութեան պատիւը: Ցասոյ պիտի կրնամ հարցնել ինքնին՝ թէ ճշդիւ ինչ է Ս. Յակոբայ վանքին պարտքը, ինչո՞ւ կամ ինչէ՞ն գոյացեր է, իրա՞ւ քանինհինգ հազար ոսկի է, ինչո՞ւ Տ. Ղեւոնդ վարդապետ կ. Պոլիս մերժուեցաւ, անկէ առաջ նորէն պարտք պիտի գոյանա՞յ. եթէ այո՛, ինչ բանի կը ծառայեն ուխտի Ցանձնաժողովներն ու Մասնաժողովները, և եթէ ոչ՝ ինչո՞ւ ուխտի գոյացաւ ներկայ քանինհինգ հազարը, հին քառասուն հազարին մաքրուելէն յետոյ. ինչպէս պիտի վճարուի այս պարտքը. ա՞յն եղանակաւ որ 1886ին վճարել որոշուած էր, երբ պատկանեալ ժողովէն վաւերացեալ կանոնագրով մը գոնէ պայման կը դրուէր որ Երուսաղէմ տարուէ տարի կանոնաւոր համարատուութիւն ներկայացնէ կեդրոն. Վարչութեան. տարին քանի՞ ամիս Երուսաղէմի հաշուատուութեամբ պիտի զբաղինք. Երբ վերջը պիտի գայ Միաբանից բոլորաւորութեան... բայց, [illegible], վասն զի, ճանճիները ինչպէս պիտի կըրնան դուրս ու դադար գտնել, կամ... մենք ծառայականիս որո՞վ եղանակաւ չպիտի մտածենք այլ եւս՝ թէ ի՛նչ կ'ունենայ Երուսաղէմի վանականք պահքի օրերը կամ ի՛նչ կը ճաշակեն ուտիքին: Եւ այս հարցումներուն դարձեալ ես ինքնին պիտի պատասխանեմ լախոնէրէն: Մեր գլուխը չունինք, բաւական է: — Բայց քիչ մըն ալ սպասենք թէ Ազգ. Վարչութիւնը ինչ ունի ըսելիք:

* *

Վարչութիւնը ինչ պիտի ըսէ մասնաւորապէս սա Սամսոնի գանգատներուն որ ամէն արեւելեան հովի հետ կը տեղան Պատրիարքարան, ընդդէմ Վիճակին Ս. Առաջնորդին, հակառակ դարձեալ վիճակային գոհութեանց՝ որ միւսներուն հետ յաճախ թեւ թեւի կը ժամանեն Պատրիարքարան կամ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը՝ զիրար խաչաձեւելով և ամէն տեղ իրարու հակասելով: Մ. ոմն կ'ըսէ թէ, ինչպէս կարդացի տեղական թերթի մը մէջ, լաւ կ'ըլլայ որ Տ. Աշոտ եպիսկոպոս ձանձրի Վիճակին Առաջնորդութենէն ձեռք քաշէ. միւս ոմն Գ. կ'ըսէ թէ ժամ մը առաջ կը փափաքի Ս. Առաջնորդին ողջամբ վերադարձին Ջմիւռնիայէն, — ուր կը գտնուի այժմ Պատրիարքարանի գիտութեամբ, քիչ մը օդ փոխելու, քիչ մըն ալ Սամսոնի եկեղեցւոյն չորս պատերը մէկ երկու կանգուն ալ վեր բարձրացնելու նպատակով հանգանակութիւն կատարելու քաղաքին մէջ, տեղւոյն Վսեմ. Կուսակալին թոյլտուութեամբը, յաջողելով մինչեւ հիմայ, մեր գիտցածը, 400 ոսկւոյ նպաստ մը ստանալ բարեսէր տիկնոջմէ մը ի պէտս շինութեան Սամսոնի եկեղեցւոյն մէկ պահարանին:

Չեմ գիտեր, կ'ըսէի, թէ կեդր. Վարչութիւնը ի՛նչ պիտի ուզէ տնօրինել Մ. ոմներու մեծխօսիկութեանց վախճան մը տալու համար միանգամ ընդ միշտ, կամ Վիճակին Գաւառ. Ժողովը ու Վարչութիւնը ի՛նչ կը խորհին այս նկատմամբ: Բայց ես սա միայն գիտեմ որ Սամսոնի պէս սպիտակ քաղաքի մը քով թխագոյն արատ մըն է այս Մ. ոմնէն բնաւորուած միջոցը: Միւս կողմէն բոլորովին ամբասագոյն օրինակ մը, բոլոր Առաջնորդներու վարկին վնասաբեր անշուշտ:

ՍՐԷՏ

ԿԻՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԿՐԹՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿ ՄԸ

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՎԱՐՈՒԵԼՈՒ Է ՍԵՂԱՆԻ ՎՐԱՅ

Նors ուն Զits գերմանական հանդէսին փետր. ամսոյ պրակին մէջ Բրօֆ. Լուտվիկ Կայլէր կարգ մը անտիպ գրութիւններ կը հրատարակէ Լուտվիկ Պէօռնի թողած ձեռագիրներէն: Այդ գրութիւններէն մէկը, իր աղջկան՝ առաջին անգամ հանրութեան երեւալուն առթիւ սարքուելիք հանդիսական սեղանին վրայ ինչ վարմունք ունենալու մասին խրատական մըն է, 1750 թիւին գրուած: Իր հնութեանն ու քաջատրութեան հետաքրքրական հանգամանքին համար, կը ներկայացնենք զայն Արեւելքի ընթերցողներուն:

Այդ գրութիւնը հետեւեալն է.

«Կարճ խրատ մը աղջկանս՝ թէ ինչպէս պէտք է վարուի առաջիկայ խնջոյքին ատեն, որպէս զի բարեկիրթ օրիորդի մը համբաւն ունենայ:

«Սիրելի աղջիկս.

«Հիմա այլ եւս այն տարիքին մէջ թեւակոխեցիր ուր աղջիկ մը կը սկսի հանրային ուշադրութիւնն իր վրայ հրաւիրել. և ամէն ոք քու շարժումներդ, քու վարքդ կը դիտէ. հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլաս, քեզ ի սրտէ սիրող, քու վրադ գուրգուրացող հօրդ այս խրատներուն, զոր հանրութեան առջեւ երեւնալուդ առթիւ քեզ կուտայ: Ես երկար չպիտի խօսիմ: Խրատականիս այն տեղերը զոր բացատրութեան կարօտ տեսնես, կրնաս, բարեկամներուդ ներկայութեան, հարցնել Տօքթ. Բ.ի: Այդ սիրուն երիտասարդին կրնաս վստահիլ ինքզինքդ կեանքի ամէն երկրայելի վիճակներու մէջ. ան կը յարգէ քեզ: Երջանիկ հայր մը պիտի ըլլամ եթէ քու հակումներդ համապատասխանեն իմ իղձերուս:

«Նախ՝ հո՛գ տար արդուզարդիդ եղանակին: Սա գիտնաս որ մարդ իր մարմնական վիճակին յարմար զգեստաւորուած ատեն աւելի գեղեցիկ կ'երեւնայ և հետեւաբար հաճելի կ'ըլլայ ընկերութեան մէջ, ուր կը գտնուի: Կնոջական ընկերութեանց իւրաքանչիւրն իր մասնաւոր ճաշակն ունի: Մարդ ա և է ընկերութեան մէջ գտնուած ատեն պէտք է որ, ճոխ կամ պարզ, տիրող ճաշակին համաձայն զգեստաւորուի կամ զարդարուի: Հակառակ պարագային՝ ներկաներուն աչքին տհաճելի կ'երեւնայ: Այս ըսածս միտքդ պահելով, ս'ւ քեզ կը մնայ ընելիքդ որոշել լաւագոյն երեւնալու համար: Բայց սա ալ չմոռնամ ըսելու որ, եթէ գործը զարդարկոտութեան համնի, ա՛յն ատեն Գեղեցկին և Վայելուչին ճաշակը խոյս կուտայ: Ըստ իս, քեզի վայելուչ զգեստը երփնագոյնն է:

«Բայց չըլլայ որ այդ արդուզարդովդ առանձինն փողոց ելլես: Առանց այր մարդու մը հովանիին և պաշտպանութեան, դուն պիտի նմանիս այն կորսուած աղաւնիին, զոր ամէն ոք կը փափաքի գետնէն վեր վերցնել և գրպանել: Եթէ դուն մեծարես ու յարգես Տօքթ. Բ.ն, անիկա այնչափ աւելի մեծ հաճոյք պիտի զգայ քեզի ընկերակցելու: Սակայն այդ սիրելի երիտասարդին սիրտն այնչափ կոտրած եմ, որ տարակոյս ունիմ թէ ընդունի խնդիրքդ: Բայց փորձէ՛ անգամ մը: Այնպէս մը վարուէ որ անիկա փողոցին մէջ քեզ ներկայացնէ իր բազուկը: Շատ աղէկ կ'երեւնայ աչքի, երբ աղջիկ մը և երիտասարդ մը իրարմէ անջատ, քովէ քով քալեն: Եւ որովհետեւ հանդէսը շատ չքնաղօրէն պիտի սարքուի, զգուշացիր որ սրահէն ներս մտած ատենդ գոչես. «Որչա՜փ գեղեցիկ է»: Թէպէտ քեզմէ առաջ եկողներուն համար պիտի լսես զայդ, բայց ատիկա ուրիշ նշանակութիւն ունի: Զգուշացի՛ր, չըլլայ որ սեղանին վրայ երկու երիտասարդի մէջտեղ իյնաս: Քեզի պէս բարի ու կրթեալ աղջիկ մը այդպիսի դիրքի մը մէջ ինքզինքը անհանգիստ կը զգայ. զի անոնց երկուքն ալ հաւասարապէս յարգել պիտի ուզէ, և որովհետեւ անկարելի է որ անոնցմէ մէկը միւսէն աւելի հաճելի չերեւնայ քեզ, այն ատեն միամիտ և պարտաւորութեան միջեւ շարունակ պիտի տարուբերիս, խորտակող ճամբէ մը կառքով ընթացողի մը պէս: Այս մասին պէտք չունիս սակայն Տօքթ. Բ.ի կարծիքն առնելու: Բաւ նորագոյն փորձառութեանց հարցուր: Անոնք պիտի ըսեն քեզ թէ մարդ այդպիսի պայքարի մը մէջ յաղթել չի կրնար: Լաւագոյնն է պայքարէ խուսափիլ:

«Շատ մի՛ ուտեր, աղջիկս, ատիկա քու միակ թերութիւնդ է. շատակեր ես դուն: Բարեկիրթ օրիորդ մը ինքզինքը անօթի ցուցնելու չէ բնաւ: Երիկ մարդոց համար զգայական հաճոյք մըն է ուտելը. բայց կնոջ համար գեղեցկագիտական հաճոյք մը ըլլալու է այդ: Համադամներէն մէկ երկուքական պատառ ակնել սա. միւս սովորական բաները առանձին եղած ատենդ ալ կրնաս ուտել: Քիչ մը մսեղէն բաւական է: Աղի բան մի՛ ուտեր, մարդուս ծարաւը կը սաստկացնէ: Պապակող աղջկան մը երեւոյթը շատ անհաճոյ է: Փոխանակ ջուր փնտռելու, պապակն՛, որպէս զի կատարեալ գաղափար մը ունենան [illegible] հեւծուելու զգացման վրայ:

«Մի՛ ուտեր այնպիսի կերակուրներ, որոնցմէ մաս մը բան պնակիդ մէջ թողուլ պիտի պարտաւորիս. այսինքն ոսկոր կամ փուշ: Այդպիսի անմորսելի մնացորդներով լեցուն պնակի մը նման, փափկակազմ աղջիկ մը իսկ խեղդիս հիւսառէ մը պիտի նմանի:

«Իրենց մէջ բաղդադիր պլատներ ունեցող շաքարեղէններէն ո՛չ առ և ոչ ալ քու ընթերակիցներուդ տուր, զի չես գիտեր թէ ի՛նչ կ'ելլէ անոնց մէջէն:

«Նոր ծանօթութիւններ մի հաստատեր, որպէս զի քու սրտիդ հին պարտքերը կանոնաւորապէս վճարել կարենաս:

«Ջանա՛ որ խօսակցութիւններդ հանճարեղ ու նրբիմաստ ըլլան: Ընթերակից երիտասարդն երբ ըսէ քեզ «օրիորդ շատ կերայ, բայց աւելի սրտովս քան թէ ստամոքսովս լեցուն կ'ելլեմ սեղանէն», պատասխանէ իրեն. «Դիւրաւ յագեցող սիրտը կերակուրի պէտք չունի:»

Նե.— Ձեզի պէս գրաւիչ խոհարարուհի մը միշտ կը գտնէ անօթի հիւրեր:

Դուն.—Լաւագոյն խոհակերը անօթութիւնն է:

«Քու գործածած ատամնափորիկդ ուրիշներ ներկայացներ: Արծաթէ դգալ մը մէկուն մի՛ նետեր, ըսելով թէ անյարմար է այդ:

«Մի՛ ծիծաղիր, այլ ժպտէ: Մի՛ ուտեր, այլ ճաշակէ: Ուրիշ օրիորդի մը առջեւ, արտասուքդ սրբելու համար միայն գործածէ թաշկինակդ: Երիտասարդներուն հետ միշտ այնպիսի բաներու վրայ խօսէ զոր չես հասկնար, վասն զի այր մը չի հետաքրքրուիր այն բանին զոր օրիորդ մը կը հասկնայ:

«Չափէն աւելի սիրալիր մի՛ ըլլար. մահը մահ է, հոգ չէ թէ մարդ ջուրի կամ Մալագայի գինիի մէջ խեղդուի:

«Զա՛յն սիրէ գլխաւորապէս, որ քեզ ամէնէն աւելի կը սիրէ:

«Եթէ ընթերակից երիտասարդդ աղամանը շրջելու ձախողութիւնն ունենայ, հեգնամիտ եղիր և ըսէ իրեն. «Ներելի է քեզ. աղին մեծ մասը ձեր խօսակցութեանը պիտի գործածէք:» — Եթէ ըսէ ան «օրիորդ, չի վայլեր ձեզ [illegible] անուանել զիս», և դուն կ'ըսես. «Ահա այդ չէի գիտեր:»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Լոնտոնէն հետեւեալը կը գրեն Վիեննական թերթի մը,

Քաղաքական շրջանակներու մէջ միշտ մեծ շահեկանութեամբ կը հետեւին՝ Մ. Նահանգաց և Ճապոնի միջեւ յարաբերութեանց զարգացման: Ամէն ոք համոզուած է թէ Ամերիկայի մէջ ճապոնական գաղթականութեան մասին ընդունուած կարգադրութեան եղանակը եթէ Թօքիոյի մէջ ալ գեղեցութիւն մը առաջ բերած ըլլալու երեւոյթը չունի, այդ իրողութիւնը բացարձակապէս սա հետեւանքը չունենար թէ նոյն խնդրոյն առժամեայ կարգադրութեան եղանակը բողոք առաջ չի բերեր Ճապոնի մէջ: Ճապոնցիները գիտեն թէ իրենց շահերը լաւ ձեռքերու մէջ կը գտնուին. նաեւ կատարելապէս ի վիճակի են մտահոգ չըլլալու միջազգային խնդրոյ մը համար ո՛րքան ատեն որ դժգոհութեան առիթ մը և պատճառներ չտրուին: Միւս կողմէ ամբողջ Ճապոնցիները այս միջոցին զբաղում մը միայն ունին՝ այն է տնտեսական կռուանին վրայ կարելի եղածին չափ օգտուիլ ներկայ Թուականին ընծայած բաղդաւորութիւններէն: Ճապոնի քաղաքական ուղղութիւնը վարող անձնաւորութեանց գալով, անցեալը ցոյց տուաւ թէ ոչ ոք անոնց չափ կրնայ համբերութեամբ և յարատեւութեան ոգիով աշխատիլ՝ համնելու Ճապոնցիներու մշտական նպատակին: Այսու հանդերձ ատկէ բնաւ չի հետեւիր թէ խնդիրը դրապէս կարգադրուած կը նկատուի՝ իրաց ներկայ կացութեամբ: Ճապոնի համար կարգադրութեան որ և է եղանակ ձեռք բերելու խնդիր չկայ, այլ այն ճշգրիտ խնդիրը՝ այսինքն գիտնալ թէ Ուաշինկթընի և Թօքիոյի կառավարութեանց միջեւ կնքուած դաշնագրութիւններու կիրառումը և պահպանութիւնը ի՛նչ վիճակի մէջ է և թէ Մ. Նահանգները կազմող նահանգներէն մէկը իրաւունք ունի՞ անգիտանալ միջազգային հանգամանք ունեցող պայմանագրութիւնները: Այս առթիւ հարկ է կրկնել թէ այդ խնդրոյն համար հրապարակ նետուած բոլոր լուրերը, որոնք յարձակողական նպատակներ կը վերագրեն Ճապոնի, պէտք է պարզ յերիւրանքներ նկատել: Ճապոն որ իր զարգացմանը համար շատ բան կը պարտի Մ. Նահանգաց, խիստ անկեղծ փափաք մը ունի — դէթ այդ պատճառին համար — ապահել ներկայ ձգտումներն, և Նախագահ Գ. Ռուզվելթի բարեկամական զգացումները այդ մասին ամենէն լաւագոյն երաշխաւորութիւնները կ'ընծային:

ՖՐԱՆՍԱ

ԵԿԵՂԵՑՒՈՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

Կը հաւաստեն թէ կրօնից նախարար Պ. Պրիան նախարարաց Խորհուրդին մէջ պիտի առաջարկէ որ բարեգործական հաստատութեանց փոխանցուած եկեղեցական գոյքերուն արդիւնքէն կեդրոնական սնտուկ մը հաստատուի կրօնային պաշտամանց յատկացեալ շէնքերու պահպանման օգնելու համար: Արմատական շրջանակներու մէջ կը տարածուի որ Դայիէին մեծամասնութիւնը հաւանի այսպիսի առաջարկի մը:

— Հարցաքննիչ դատաւոր Տիւբառ առաջարկեց որ Ս. Բրէա և Ս. Բօյ եկեղեցիներուն քահանայից դէմ բացուած պատժական դատը դադրեցուի: Ընդհակառակն, Ս. Օկիւսդէն եկեղեցւոյն քահանայ՝ Աբբա Ժուէն, կրօնական թերթին մէջ գրգռիչ յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար, պատժական դատարանին առջեւ պիտի դատուի ըստ տրամադրութեան Բաժանման Օրէնքին:

— Օսէրվաթօրէ Ռօմանօ հետեւեալ դեկոյցը կը հրատարակէ.

Մոնսէնեօր Մոնդանեինիի բնակարանէն գրաւուած պաշտօնաթերթերու պարունակութեանց մասին Մաթէն լրագրին հրատարակած յայտնութիւնները յերիւրանք են (մանաւանդ Վատիկանի վստահութիւնը վայելող կրօնաւորաց մասին հրատարակուածները): Անկողմնակալ ընթերցողը դիւրաւ կրմբռնէ առանց կեղծ և անճիշդ ըլլալը. դիւրին է ըմբռնել նաեւ այս պարագային մէջ Ֆրանսայի Նախարարութեան ընթացքը, որ երբ Եկեղեցին մերժեց Պ. Պրիանի շրջաբերականին մէջ ցուցուած անընդունելի պայմանները, Մոնդանեինիի անձին եւ պաշտօնաթուղթերու դէմ բռնութիւն ի գործ դրաւ. և հիմակ ալ երբ Վատիկան դարձեալ մերժեց վայելման պայմանագրութեանց մէջ գտնուած նոյնչափ անընդունելի պայմանները, Ֆրանսայի Նախարարութիւնն ալ իրաւանց և ճշմարտութեան հակառակ ընթացքով մը կը պատասխանէ:

— Թան կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի Նախարարաց Խորհուրդը իր երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ որոշեր է որ Նախարարութիւնը Երեսփ. Ժողովին ներկայացուցած ըլլալով Բարիզի արքեպիսկոպոսին կողմէ առաջարկուած վարձակալութեան պայմանագրութիւններուն անընդունելի ըլլալուն պատճառները, իրաց վիճակը պիտի շարունակէ մինչեւ որ արքեպիսկոպոսը նոր առաջարկութիւններ ընէ:

— Ժուռնալ կ'իմանայ թէ մէկ քանի համայնքներու մէջ քաղաքապետներու և երէցներու միջեւ կնքուած եկեղեցիներու վարձակալութեան պայմանագրութեանց կառավարութիւնը ընդհանրական միջոցով մը պիտի չմիջամտէ: Այնպէս կը նկատուի թէ այդ պայմանագրութիւնները կրնան օրինաւոր ըլլալ, նոյն իսկ եթէ չպարունակեն Բարիզի մէջ պահանջուած տրամադրութիւնները՝ միաբանականներու և օտար քահանաներու մասին համայնքներու համար, որոնց մէջ վարձակալութեանց նկատմամբ հաւանութիւն պիտի չյայտնուի: Կառավարութիւնը միջոցներ

«ԱՐԵՒԵԼՔ», ԹԵՐԹՕՆԸ —1—

ՏԱՆԻԷԼ ԼԸՍԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿԱՇԿԱՆԴՈՒԱԾ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Ա.

ԱՂԵՏԱԼԻ ԳԻՇԵՐԸ

Բարիզի կառախումբը կանգ առաւ: Նոյեմբերի իրիկուն մը, երբ վերջալոյսը կը մարէր, լռիկ ու ղոլաշունչ բացատանին մէջ կը լսուէր վայրաշարժի մը հեւալով յառաջանալը, ինչպէս նաեւ արձակուած շոգիի շնչիւնը, բացուող ու գոցուող դռնակներու շառաչիւնը և պաշտօնեաներու աղաղակը՝ որոնք վակոններու երկայնքը կ'երթեւեկէին, ըսելով.

— Պուա-լը-Ռուա... Պուա-լը-Ռուա...

Գրեթէ խոկոյն — որովհետեւ շատ քիչ ճամբորդներ վար իջած կամ կառախումբ նստած էին — լսուեցաւ սուլիչին սուր ձայնը. յետոյ մեծ շունչ մը արձակեց վայրաշարժը, ու սկսաւ նախ յամր ու յետոյ արագօրէն յառաջանալ: Երկաթէ գիծերուն վրայ մեծ աղմուկ մը կը տիրէր: Այս ամէնը ընդհուպ կը վերածուէր մեղմօրօր դաշնաւորութեան մը, որ միջոցին մէջ կը նուաղէր տակաւ, հետզհետէ հեռանալով յամրաքար:

Ակամայ ուշադրութեամբ մը, Սօլանժ տ'Էրքիւանի քայլերը փութացնելով, հեռուէն մտիկ կ'ընէր վերջին թրթռումները այդ անդադրում շչուկին: Մթաստուեր ու ամայի ճամբուն վրայ միակ արձագանգն էր որ կը հետեւէր այդ կնոջ: Բովանդակ կեանքը իրմէ խոյս կուտար այդպէս: Անուրջի կեանքն էր որ կ'ընդգրկէր:

Վակոնէն վար իջնելուն պէս, սկսաւ փոքր կայարանին մայթէն յառաջանալ, և կոնակը գիւղին դարձուցած, այն ճամբուն մէկուն հետեւեցաւ, որոնք դէպի Սէն կ'առաջնորդեն:

Ոչ մէկ աղմուկ այդ կողմէն: Ոչ մէկ լոյս: Իրիկուան գորշ մթնոլորտին մէջ, ցրտագին ու մթագոյն, վիլլաներու ճակատները, իրենց ամրափակ փեղկերով, եղանակին տխրութիւնն ի վեր կը հանէին: Յիշատակներու թաքուն կեանք մը կը սարսռար լքուած պարտէզներուն մէջ:

Սօլանժ գիշերուան այդ ժամուն ու վայրին մէջ ցաւագին սոսկում մը ունենար թերեւս, և նոյն իսկ բնական եղող վախ մը զգար այդ մենութեան մէջ, եթէ երբեք վախէն աւելի զօրաւոր զգացում մը կորսնցնել տուած չըլլար արտաքին աշխարհի գիտակցութիւնը:

«Զաւկիս համար է որ սիրային ժամադրութեանց ճամբուն կը հետեւիմ, կը խորհէր Սօլանժ: Բիէր իսկ ա՛լ եւս չի պահանջեր այդ ժամադրութիւնները: Վստահ է իմ սրտիս վրայ, ինչպէս ես իրենին վրայ: Անուշի՛կ բարեկամս: Ճշմարիտ ամուսինս է ան... Իմ ապահովութեանս համար ինքզինքը կը զոհէ: Գծուծ խորամանկութիւններու և նուաստացուցիչ հնարքներու պատճառած վիրաւորանքը կը խնայէ ինծի: Մանաւանդ կը ջանայ մեր զաւակիկը պարտկել՝ մեր զաւկին սիրոյն համար: Պատուական է իմ Բիէրս եւ դիւցազնական ընթացք մը ունի: Սահմանափակ բոլոր կիներուն համար ճշմարիտ է սա բանը թէ ամէն տեսակ անձնուիրութեանց ի գին կը վայելեն հազուադէպ ու կարճատեւ երջանկութիւնները բուռն տարփանքի մը: Այրերը չունին այդ կարգի խղճահարութիւններ, փափկանկատութիւններ և բացարձակ անձնուիրութիւններ: Բիէր ինչո՞ւ չպիտի ընէ, որպէս զի տ'Էրքիւանի կոմսուհին կասկածի չենթարկուի, և զաւակը կատարելապէս վայելէ հայրական սէրը, որով կը ջանայ փոխարինել ծննդեան գաղտնիքին պատճառած վիշտը:»

Երախտապարտութեան ալիք մը կը յորդէր կնոջական այդ սրտին մէջ, աւելի բարձր դիրք մը ընծայելով իր սիրոյն: Ինչ որ զինքը կը կապէր այդ սիրահարին, որուն քով կը փութար գաղտագողի, հակառակ բարոյական ու ընկերական ամէնէն սոսկալի վտանգներուն, զօրաւոր ու անքակտելի շղթաներէն մէկն էր: Այդ կարգի շղթաներ կը խարանեն հոգիին ամէնէն անքննելի ալքերը, իրենց գլխաւորութեանն ուժը քաղելով ո՛չ թէ հեշտութենէ ու հաճոյքէ, այլ զոհողութենէ ու վիշտէ:

Երկու հոգի, որոնք փոխադարձաբար իրար կը յանկուցանեն ուղիղ ճամբէն դուրս՝ իրենց բնաւորութեան ազնիւ յարակցութեամբ, թերեւս աւելի մեծ յանցանք մը կը գործեն, ապահովաբար աւելի անդարմանելի, քան թէ նախամտիր, զգայասէր և քմշոտ մարդիկ:

Այսպէս Սօլանժ իր վտանգաւոր այցելութեան իբր արդարացուցիչ պատճառ կը համարէր իր երախտագիտութիւնը և կարեկցութիւնը:

Մանաւանդ իր մայրական անձնուէրութեան մէջ կը փնտռէր ատոր պատճառը:

Բիէր գրած էր իրեն. «Պէտք է որ կարգադրութիւն մը ընենք մեր սիրասուն փոքրիկին համար: Թերեւս ընդհուպ առնեմ այն ազնիւ մարդոց քովէն, որոնց մօտ կը գտնուի: Պատճառներ ունիմ կարծելու թէ իր ո՛վ ըլլալը հասկցուած է: Ամէն բանէ կը վախնամ, եթէ ոչ մեր պաշտելի զաւկին՝ գէթ մեր գաղտնիքին համար:»

Սոսկալի պարբերութիւններ էին ատոնք, եթէ նկատի առնուէր Մաքսիմ տ'Էրքիւանի մարքիզին նկարագիրը:

Հիմա սիրահարին այդ խօսքերը կը բոցավառէին Սօլանժի միտքը: Արտեւանունքները շարժեցան աչքերու շլացումէն: Սրունքները, հակառակ իրենց յանկարծական կթոտումին, դէպի առաջ խոյացան:

Սօլանժ կը մօտենար Սէնի: Քանի մը քայլ ես, ու ճամբուն անկիւնը պիտի դառնար: Գետին վէտվէտումը կը նշմարէր, և ընդհուպ, իր աջակողմին վրայ՝ բաղեղապատ վանդակապատը տեսաւ, աշնան եղանակէն սեւցած, որուն ետեւ Բիէր այնքան անհոգօտ կերպով կը սպասէր իրեն:

Բաղդը կը նպաստաւորէր իրենց յանդուգն գործը: Մարդ չկար... Սօլանժ ոչ մէկուն հանդիպած էր Բարիզի մէջ ու ճամբան: Եւ հոս ալ ապահովիչ ամայութիւն մը կը տիրէր:

Մնաց որ, իր ծրագիրն ալ ճարտարօրէն պատրաստած էր:

Ժամը երեքին, Հօշ ծառուղիի իր բնակարանէն մեկնած էր մարքիզուհին, երկարօրէն ու խօլագին ողջագուրելէ յետոյ աղջիկը —օրինաւոր զաւակը— Պերանժէր տ'Էրքիւանին, խղճի յուզում մը ու խորհրդաւոր անձկութիւն մը զգալով:

—Կարծես թէ երկար ճամբորդութիւն մը ընելու վրայ ես, ըսած էր չզարմացած աղջիկը: Վաղուայ ճաշին օրը պիտի դառնաս, կը խոստանաս, այնպէս չէ՞: Եթէ աւելի երկար ատեն մնաս, և եթէ բարի մայրիկը իրաւցնէ հիւանդ է, Լուվէթ բերել կուտաս զիս օրիորդին հետ:

—Շա՛տ լաւ:

—Ո՞ր կառախումբը պիտի նստիս:

—Ատիկա գործերէս կախում ունի:

—Անշուշտ ժամը վեցի կառախումբով: Ես ալ ժամը եօթը քառորդ անցած Մոնթէրօ կը հասնիմ, Լուվէթի մէջ ճաշելու համար:

—Մայրիկիդ մի՛ չարչարէք, ըսաւ վարժուհին, Պերանժէրի խօսքը ընդմիջելով: Անիկա արդէն իսկ նեղացած է՝ ձեզ մինակ ձգելուն համար: Բայց տիկին, կրնաք մեկնիլ առանց հոգ ընելու: Պարոն կոմսը ու ես լաւ պիտի հսկենք ձեր աղջկան վրայ:

Այսպէս Սօլանժ փոխանակ ժամը վեցի կառախումբը նստելու, երեքը երեսունըհինգ անցած շոգեկառքը նստաւ, որպէս զի կարենայ Պուա-լը-Ռուա իջնել և կէս օրէն ետքը հոն անցընել, նորէն ճեպընթաց նստելու և Լուվէթ երթալու համար, որ իր ծնողքին գիւղակն էր: Ժամը ութէն ճաշի պիտի կրնար հասնիլ:

Ամինէն մարքիզուհիին տարիքը, առողջական անխափան վիճակը և իր աղջկան յաճախակի այցելութենէն զրկուած ըլլալը պատրուակ մըն էին Սօլանժի, կարճատեւ բացակայութիւններ ունենալու համար:

Սօլանժի և Բիէրի համար ոչ եւս էր այն արբշռանքը, պատրանքը և կոյր սէրը, ձեռք պիտի առնէ, որպէս զի եկեղեցիները բաց մնան: Այդ պարագային Նորոգութիւնները պիտի պատկանին Թաղականութեանց, որոնք այդ բանին պարտական չեն, թէև Պետութիւնը ի հարկին կրնայ մասնակցիլ ծախքին: Այդ նպատակով է որ կրօնից Նախարարը առաջադրած է կեդրոնական սնտուկի մը հաստատութիւնը, որուն հասոյթները պիտի մատակարարուին եկեղեցական ստացուածքներէ գանձուելիք գումարով մը:

—Սոլէյլ սա զեկոյցը կը հրատարակէ. —«Կ'ըսուի թէ Հռոմէն պապական գրութիւն մը Բարիզ պիտի ժամանէ: Բարիզի արքեպիսկոպոսարանին մէջ տեղեկութիւն չունին այդ մասին, և նոյն կարգի գրութեան մը չի սպասուիր. Նաև պատճառ մը չեն գտներ թէ ինչո՛ւ Հռոմէն նոր գրութիւն մը Բարիզ ժամանէ:

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՔԱՐՏՈՒՉՉԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ

Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին ատենապետը ծանոյց թէ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին ատենապետէն խիստ սիրալիր նամակ մը ստացած է, որուն կցուած էր փետրուար 22ի նիստին ատենագրութեան մէկ պատճէնը: Այդ նիստին մէջ ատենապետը և երեսփոխաններէ շատերը յայտնած են Քարտուչչիի մահուան առթիւ իրենց զգացումները. Նաև իրենց խորին սքանչացումը իտալացի բանաստեղծին նկատմամբ, որուն ոտանաւորները հանդիսական պարագաներու մէջ Ֆրանսայի ձօնուած, արտասանելով կը յիշեն: Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին ատենապետը առաջարկեց շնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղել՝ ամրապնդելու Իտալիոյ և Ֆրանսայի բարեկամական կապերը: Այդ առաջարկութիւնը ընդունուեցաւ բուռն ծափահարութեանց մէջտեղ:

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐԸ

Բեդերսպուրկէն Սթանտարտի թղթակիցը կը հաղորդէ ընդարձակ համառօտագրութիւն մը՝ Բորթ-Արթուրի բերդին հրամանատար Սմիրնով զօրավարին կողմէ Նիքոլա կայսեր ուղղուած տեղեկագրին: Այդ տեղեկագիրն է որ պիտի կազմէ Շթոսէլ ու Ֆօք զօրավարներուն և Ռէյսս գնդապետին դէմ եղած ամբաստանութեանց հիմը: Սմիրնով զօրավարը կ'ամբաստանէ այդ սպաները թէ ամէն բան ըրած են վհատեցնելու Բորթ-Արթուրի զինուորները. Նաև պաշտպանութեան գիծին վրայ կարգ մը էական կէտերու պարպումը թելադրած են՝ անձնատուութիւնը փութացնելու համար: Սմիրնով զօրավարը կ'ըսէ թէ Շթոսէլ երկչոտ է և անկարող՝ իրեն յանձնուած պաշտօնը կատարելու. Նաև նոյն երեք սպաները կ'ամբաստանէ իբրև իրենց երկրին դէմ գործող: Սթանտարտի թղթակիցը դիտել կու տայ թէ Սմիրնով իր ժամանելէն սկսելով վէճի մէջ էր Շթոսէլի հետ և թէ այս վերջնոյն դէմ իր տուած տեղեկագիրը անձնական խնդիրներ միայն կը պարունակէ: Երբ Շթոսէլ զօրավարը գրեց Նոկի զօրավարին թէ պատրաստ էր բանակցիլ Բորթ-Արթուրի անձնատուութեանը համար, Սմիրնով զօրավարը խսկոյն սա հեռագիրը ուղղեց Քուրոբաթքինի զօրավարին.

«Շթոսէլ բանակցութեանց ձեռնարկած է Բորթ-Արթուրի անձնատուութեանը համար, առանց ինծի գիտցնելու իր մտադրութիւնը, հակառակ իմ և հրամանատարներու մեծամասնութեան կողմէ տրուած որոշումին:»

Սմիրնով զօրավարը կ'ըսէ թէ Բորթ-Արթուր, անձնատուութեան պահուն, տակաւին 41,500 զինուոր ունէր, որոնց 22,500ը՝ հիւանդ կամ վիրաւոր: Ռազմամթերքը կը բաղկանար երկու հարիւր հազար ռումբէ և եօթը միլիոն փամփուշտէ: Կար նաև քառասուն օրուան համար ալիւր, քանիերկու օրուան՝ վարսակ, ութսուն օրուան՝ բանջարեղէն. Նաև շաքար, թէյ, աղ ևայլն: Միանգամայն 22,500 ձիեր կային: Տեղեկագիրը այդ պարագայէն կը հետևցնէ թէ Բորթ-Արթուր տակաւին վեց շաբաթ կրնար դիմադրել: Սմիրնով զօրավարը կ'եզրակացնէ թէ կարգ մը աններելի սխալներ գործուած են Շթոսէլի և Ֆօքի անձեռնհասութեան հետևանքով: Այդ կերպով էր որ Բորթ-Արթուրի պաշարումը կատարուեցաւ մէկ քանի ամիս առաջ այն վայրկեանէն, ուր տեղի ունենալու էր: Կը մեղադրէ Շթոսէլը որ պաշտպանութեամբ զբաղած է, առանց նկատողութեան առնելու պաշարումը: Վերջապէս, կ'ըսէ Սմիրնով զօրավար, պաշարման վերջին շրջաններուն, Շթոսէլ իր իրաւասութիւնը չարաչար գործածեր է կեանքը վտանգէ զերծ պահելու համար. Նաև Շթոսէլ, Ֆօքի ու Ռէյսի օգնութեամբ, յանկարծ ու կանխահաս կերպով Բորթ-Արթուրը յանձնելով, իր երկրին դէմ գործած է: Տեղեկագիրը կը յարէ թէ Մուքտէնի աղէտը այդ անձնատուութեան արդիւնքն էր:

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ Թագաւորը Բողնիքի պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Հոլանտայի Թագուհիին ամուսնոյն՝ Հանրի իշխանին՝ այն քաջութեան և անձնուիրութեան համար, զորս ցոյց տուաւ՝ Պէրլին շոգենաւին արկածեալները ազատելու առթիւ:

—Լոնտոնի լրագիրներուն հաղորդուած զեկոյց մը կ'ըսէ թէ բոլորովին անհիմն է Եւրոպայի մէջ հրապարակ հանուած այն զրոյցը թէ Անգլիոյ և միւս կառավարութեանց առաջարկուած ըլլայ, Լա Հէյի խաղաղութեան Դեսպանաժողովին առաջ, ոչ-պաշտօնապէս վիճաբանիլ սա խնդրոյն վրայ թէ Լա Հէյի մէջ կարելի՞ է որոշում մը տալ սպառազինութիւնները սահմանափակելու մասին ծրագիր մը պատրաստելու համար: Տէրութիւնները իրենց միջև պիտի չքննեն թէ այդ խնդիրը ծրագրին մէջ պիտի նշանակուի՞ թէ ոչ:

—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը առաջին ընթերցումով և 109ի դէմ 264 ձայնով ընդունեց կրթական Նախարարութեան կողմէ ներկայացուած ծրագիր մը՝ տեղական իշխանութեանց ծախքերը թեթևցընելու՝ մասնաւոր վարժարաններու մէջ կրօնական դաստիարակութեան համար:

—Անցեալ չորեքշաբթի օրը մեծ հանդէսով տեղի ունեցաւ Լոնտոնի մէջ պատժական կեդրոնական դատարանի նոր շէնքին բացումը: Թագաւորն ու Թագուհին Պըքինկէմի պալատէն քաղաք գացին և ընդունուեցան լորտ-քաղաքապետէն, որ իր հետևորդներով արքայական Թափօրին ընկերացաւ մինչև նորակառոյց շէնքը: Թափօրին առջևէն կը տարուէր տէրութեան սուրը: Հոն, Թագաւորն, ի ներկայութեան Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսին, Լոնտոնի եպիսկոպոսին, քաղաքապետին, դատական նախարար Լորտին և ուրիշ բազմաթիւ դատաւորներու, որոնց ամէնքն ալ պաշտօնական համազգեստնին հագած էին, հանդիսաւորապէս բացաւ շէնքը:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Պերլինէն հետևեալը կը գրեն Բարիզի Էքլեռ լրագրին.— Ռէնի կողմերուն կրօնական բոլոր կաթոլիկ հաստատութիւնները կառավարութեան կողմէ հրաւիրուեր են, մինչև ութ օր, յայտարարել թէ արտօնուա՞ծ են, թէ ոչ և եթէ արտօնուած են, ո՛րքան ատենէ ի վեր: Կը կարծուի թէ այդ միջոցը պիտի ընդհանրանայ և թէ գուշակել կու տայ որ կրօնական բոլոր հաստատութեանց վիճակը պիտի վերաքննուի:

—Տանըմարքայի Թագաւորն ու Թագուհին մայիսի վերջին կէսին Լոնտոն պիտի ժամանեն:

—Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը և իր որդին Վալտէմար իշխանը հինգշաբթի օրը Ալճէզիրաս գացին: Վալտէմար իշխանը ժամանակ մը Ալճէզիրաս պիտի մնայ: Հայնրիխ իշխանը լատինական Զատկին Գերմանիա պիտի դառնայ և ապրիլ 7ին, պիտի վերստանձնէ գերման նաւատորմին վերին հրամանատարութիւնը:

—Ուաշինկթընի մէջ դեսպանախորհուրդ մը պիտի գումարուի՝ Մ. Նահանգաց ու Մեքսիքայի հովանաւորութեամբ՝ Նիքարակուայի և Հոնտուրասի միջև խաղաղութիւնը ապահովելու համար:

* * *

ԹՈՂԷՔ ՈՐ ՔՆԱՆԱՆ

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԲԺԻՇԿԻ ՄԸ ԿԱՐԾԻՔԸ

Անգլիացի բժիշկ Տօքթ. Տայք-Աքլանտ, վերջերս բժշկաց գումարման մը մէջ բանախօսութիւն մը ընելով, ըսաւ թէ պէտք է տղաքը կարելի եղածին չափ շատ քնացնել, վասն զի տղաք գլխաւորաբար անկողնոյ մէջ պառկած ատեն կ'աճին: Ատենախօս բժիշկը, իր այս ըսածին հաստատութեան համար, սա՛ պարագան մէջ բերաւ.— «Վարժարանի Տնօրէն մը կարգադրած էր ուսման ժամը մէկ ժամ ուշ սկսիլ սովորականէն. և արդիւնքը սա՛ եղաւ որ աշակերտները ուսողութեան ատեն ինքզինքնին աւելի առողջ զգացին և աւելի լաւ յառաջդիմեցին: Անոնց գրական պարապմունքութիւնները համեմատելով, տեսաւ որ եօթը ժամ քնացող աշակերտաց ձեռագիրները լաւ և խնամով գրուած չէին, մինչդեռ տասը ժամ քնացող աշակերտաց ձեռագիրները մաքուր ու խնամով գրուած էին: Ասոր վրայ հաստատուեցաւ որ սխալ է այն կարծիքը թէ տղաք շատ քնանալով բթամիտ կ'ըլլան. ընդհակառակը, աւելի զօրաւոր և առողջ կ'ըլլան: Հետևապէս, պէտք է թողունք որ մեր տղաքը լաւ քնանան: Առողջ տղայ մը այն ատեն կ'արթննայ, երբ պէտք եղածին չափ հանգչած ու կազդուրուած է. մինչ հիւանդկախ և տկար տղաքները երկարատև քունի պէտք ունին: Բայց մենք, սովորաբար, շատ անխորհուրդ կերպով կը վարուինք մեր տղոց հետ. անոնց պէտք եղածը կ'անտեսենք, պէտք եղածէն աւելի կը սեղմենք զանոնք, որով արգելք կ'ըլլանք անոնց մարմնոյն կանոնաւոր աճման, և մտաւորական ու բնական տրամադրութեանց զարգացման: Հետևապէս, թողունք որ լաւ քնանան մեր տղաքները:»

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆԸ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԵՆՔ

Մեր նոր թէրթօնին վրայ, զոր այսօր կը սկսինք հրատարակել մեր Ա. եւ Բ. էջերուն մէջ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Րումէլի Պէյլէրպէյիի աստիճան տրուեցաւ Սիւլէյմանիէ պաշտօնին նոր կառավարիչ Թէվֆիք պէյի:

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Խոռէնէի կուսակալ Րէյսաթ պէյի: Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ Ֆրանսայի զօրաբանի հրամանատարներէն Մարքօ զօրավարին և Ակադեմիի անդամ Հուսէ կոմսին: Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Նէվշէհիրի գայմագամ Ահմէտ Րամի էֆ.ի: Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սէլանիկի աւստրիական ընդհանուր հիւպատոսարանին առաջին թարգման Փափազեան էֆ.ի:

— Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ իտալացի Տիկին Զամբի Սթրավոլոյի: Երկրորդ կարգի՝ իտալացի Տիկին Օլիմբիա Ֆոլքոնիի, Էլվիրա Ռոպէլլիի, Ռոզինա Սթրավոլոյի ու Բարիզի Օրոզդի վաճառատան Տնօրէնին Տիկնոջ:

— Լիաքաթի ոսկի չքանշան՝ Բարիզի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Նապի պէյի:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Մեքքէի անմահացեալ դեր-հազարապետ Հաճի Սիւլէյման էֆ.ի կինը Ճիտտէէն Իոնիա շոգենաւով վերադառնալու պահուն Իզմիրի մէջ մեռած և երկու որբ թողած է՝ մէկը երեք ու միւսը մէկ տարեկան, բարեհաճեցաւ հրամայել որ այդ երկուքին ամսական հարիւր յիսուն-նական ղրուշի կենսաթոշակ յատկացուի: Կայս. այդ Իրատէն հաղորդուեցաւ անոնց մեծ հօրը՝ գոմիսէր Հաճի Հիւսէյին էֆ.ի:

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաշա, որ հիւանդ էր, սկսած է ապաքինիլ: Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Կայս. Պալատան բժշկապետ առաջին ֆէրիգ Սայիտ փաշա առջի օրը Ն. Վսեմութեան ապարանքը գնաց և հարկ եղած դարմանները ըրաւ: Պետական Խորհուրդին նախագահը խնդրեց Տօքթ. Սայիտ փաշայէն՝ իր երախտագիտութիւնները մատուցանել յառաջ Կայս. Գահոյից:

ԱՐԻՖ ՓԱՇԱ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Համիտիէ Հիւանդանոցին բժիշկներէն Ալեքսանտր փաշա Քանթուրօղլու և նոյն Հիւանդանոցին ուսուցիչ Պիր պէյ դարմանեն Իշքոտրէի կուսակալի նախորդ փոխանորդ ու Բ. զօրաբանակին նախորդ հրամանատար միւշիր Արիֆ փաշան, որ հիւանդ է: Այդ երկու բժիշկները, երէկ, Ն. Վսեմութեան բնակարանը՝ Էրէնքէօյ երթալով հարկ եղած դարմանները ըրին: Արիֆ փաշա իր երախտագիտութիւնները մատուցանել տուաւ յառաջ Կայս. Գահոյից:

ՌՈՍԹԱՔԵԱՆ վարժարանին քաղաքային ճիւղին մէջ, շաբաթ օրը, հանդիսաւորապէս յանձնուեցան առաջին և երկրորդ հանդիսացող շրջանաւարտներու շնորհուած կրթական ոսկի ու արծաթ չքանշանները: Կայս. Պալատան քարտուղարներէն Ճէվատ պէյ ժամ 7ուկէսին նոյն վարժարան ժամանելով Վեհ. Սուլթանին Կայս. բարևները հաղորդեց ուսուցիչներուն և ուսանողներուն, որոնք «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին: Ներկայ էին կրթական նախարարը և ուրիշ պաշտօնատարներ: Յետոյ տեղի ունեցաւ չքանշաններու բաշխումը: Սոյն Ճէվատ պէյ յանձնեց անցեալ տարուան շրջանաւարտներէն առաջին հանդիսացող բժիշկ Մէհմէտ Սէլիմ և դեղագործ Մէհմէտ Իրֆան Հէմալ էֆ.ներու շնորհուած կրթական ոսկի չքանշանները. Նաև երկրորդ հանդիսացող դեղագործ Անաստաս Էֆթիմ էֆ.ի: Իսկ այս տարուան շրջանաւարտներէն բժիշկ Սիւլէյման Րիֆաթ էֆ. ոսկի չքանշան ստացաւ և Րիֆաթ Մուսթաֆա էֆ. արծաթ. իսկ դեղագործ Միխայ Անտրէա էֆ. ոսկի և Եանի Վասիլ էֆ. արծաթ: Յետոյ բանախօսութիւններ արտասանուեցան ու բարեմաղթութիւններ եղան Կայս. արևշատութեան համար:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, շաբաթ օրը, անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան պաշտօնարանը երթալով, այցելութիւն տուաւ նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշայի, որուն հետ, քիչ ետքը, Սանայի վարժարանը գնաց և ուսանողներու բոլոր ձեռագործները աչքէ անցուց: Դեսպանը արժանավայել պատիւներով ընդունուեցաւ:

ԿԱՊԵՐՏԻ ՍԷՆՏԻՔԱ.— Իզմիրի կապերտի գործարանատէրերը սէնտիքա մը կազմելով փետր. 13/ 6ին ստորագրուեր է այդ առթիւ պատրաստուած պայմանագրութիւնը: Այդ մարմինը 1908 յունուար 1էն գործի պիտի ձեռնարկէ: Թէև միայն գործարանատէրերը կը մասնակցին այդ սէնտիքային, սակայն փոքր աշխատանոցներու տէրերը պիտի չկրնան մրցիլ, որով սէնտիքային տրամադրութեանց պիտի ենթարկուին: Դրամագլուխը 300,000 անգլիական ոսկի է: Սէնտիքան Իզմիրի մէջ միայն կապերտներու յատուկ մեծ մթերանոց մը պիտի հաստատէ. իսկ կապերտի միւս վաճառատուները պիտի փակուին: Իսկ այդ առթիւ ձեռնհաս պաշտօնարաններուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, վասն զի կրնայ ըլլալ որ շահագիտութիւն մը գործուի:

ԾԵԾՈՒԱԾ ՄԻՍԵՐԸ.— Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ ծեծուած միսերու վաճառումը, ձեռնհաս պաշտօնարանին որոշմամբ, բոլորովին արգիլուած է, վասն զի ասոնք կը պատրաստուին հիւանդ ոչխարներու, եզերու և ձիերու միսերէն, որոնք միսի վիճակի մէջ չեն կրնար հրապարակաւ ծախուիլ, քանի որ արտաքին երևոյթէն յայտնի կ'ըլլայ թէ ուտելու անյարմար են: Մսավաճառի խանութներուն մէջ միս ծեծելու մեքենաները ամէն օր եռացած ջուրով պիտի լուացուին: Միանգամայն պիտի արգիլուի այն խանութները որոնք վերոգրեալ միսերէն խորոված եւ այլն կը ծախեն ամեն գինով: Պաշտօնեաները միշտ պիտի հսկեն վերոգրեալ արգելքին անխիղճ գործադրութեանը: Անհաստատ խանութպանները օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին և գրաւուած ծեծուած միսերը ծովը պիտի թափուին: Ձեռնհաս պաշտօնարանին կողմէ տրուած այս որոշման շարժառիթը այն է թէ նոյն կարգի ծեծուած միսերուն հետևանքը կ'ըլլան զանազան հիւանդութիւններ:

ՍԵՐՊԻՈՅ նոր դեսպան Պ. Նէնատովիչ, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը երթալով իր առաջին պաշտօնական այցելութիւնը տուաւ Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց Նախարարին և խորհրդականին:

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին Նախնական դատարանին մէջ, շաբաթ օրը, տեղի ունեցաւ Պոլսոյ մաքսատան «Այնիէ» ճիւղէն կատարուած զեղծումներուն համար ամբաստանուած անձերու հինգերորդ դատավարութիւնը: Իբրև վկայ ներկայացած էին մաքսային Խորհուրդին անդամ Ասատուր էֆ. ու Հիւսնի պէյ, մաքսային ուրիշ պաշտօնեաներ և վաճառական Բէզազքէօզլու սպասաւորներէն Նասիմ ու Եուսուֆ, որոնցմէ տեղեկութիւններ առնուեցան ապրանքները յանձնելու և վաճառելու գործողութեանց և ուրիշ պարագաներու մասին: Ամբաստանեալները այդ վկայութեանց մէկ մասը մերժեցին և մէկ մասն ալ հերքեցին: Վկաներէն Թաշճեան Սարգիս էֆ. հիւանդութեան պատճառաւ ներկայացած չըլլալով, անոր արձանագրուած յայտարարութիւնը կարդացուեցաւ՝ հաստատող թէ մաքսային վերատեսչութեան հետ պայմանագրութիւն մը կնքած էր, որուն համաձայն «Այնիէ» վաճառատունէն ապրանք պիտի գնէր՝ հարիւրին 54՝ դրամով և 46 ալ ամսաթոշակի «քուբոն»ով, սակայն նոյն վերատեսչութիւնը 1318 տարին չէր կրցած տալ և միւս տարիներէն տուած էր: Ուրիշ այդ կարգի գրաւոր վկայութիւններ ալ կարդացուեցան: Դատարանը հարկ տեսաւ ուրիշ քննութիւններ ալ կատարել, որով դատավարութիւնը յետաձգուեցաւ մարտ 1ի հինգշաբթի օրուան:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ լրագիրները, ըսելով որ այս տարի ձմեռուան սաստկութեան հետևանքով Մաթարիայի կողմը ութ հոգի մեռած են ցուրտին սաստկութենէն, կը յայտնեն թէ ասկէ վերջը ոչ ոք իրաւունք պիտի ունենայ գանգատելու Գահիրէի մէջ ու շրջակաները օդերու տաքութենէն:

ՍՈՒԷԶԻ ջրանցքին փետր. 21էն 28 (Ն. Տ) անցած նաւերուն թիւն է 126 և գոյացած հասոյթը 1,130,000 ֆր.:

ԽԱՐԲԵՐԴԷՆ կը գրեն թէ ձմեռը խիստ սաստիկ է, Անցեալները քաղաքին շրջակայքը կառապան մը գտնուեր է սառած:

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՅԻ յունուար ամսուան հասոյթը եղաւ 844,080 ղրուշ. անցեալ տարուան նոյն ամսոյն 952,027 ղրուշ էր և նախորդ տարին ալ 778,008: Անցեալ տարուան մարտ 1էն մինչև յունուարի վերջը ընդհանուր հասոյթը եղած է 13,896,091 ղրուշ: Անցեալ տարի 13,296,651 էր և նախորդ տարին ալ 12,949,743:

ՊԱՐՈՆ ՖՈՆ ՊԻԼՕՎ, Գերմանիոյ դեսպանատան նոր խորհրդականը, երէկ Աթէնքէն Կ. Պոլիս ժամանեց: Նախորդ խորհրդական Պարոն Ֆոն Պոտման, այսօր կը մեկնի Կ. Պոլսէն:

ԿԵՍԱՐԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ.— Ինչպէս յայտնի է, Կեսարեան եղբայրներու սնանկ հռչակուելէն մէկ օր առաջ Օսմ. Պանքային Պոլսոյ ճիւղին հինգ հարիւր ոսկի գանձուած էր «Նշան Կեսարեան» ստորագրութեամբ քամպիալով մը և թէ Նշան էֆ. յայտարարած էր որ իրենց սպասաւորը՝ Առաքել դրած էր այդ ստորագրութիւնը: Այդ ստորագրութիւնը քննելու համար չորեքշաբթի օր հարցաքննիչ դատաւոր Մէհմէտ պէյի սենեակին մէջ քննիչ մարմին մը գումարուեցաւ՝ պատժական առաջին ատեանին անդամներէն Սաարի պէյի նախագահութեամբ և կազմուած դատական նախարարութեան թարգման Սրբուհեան էֆ.ի, վերաքննիչ ատեանին առեւտրական ճիւղին քարտուղարներէն Մուսթաֆա էֆ.ի, [illegible] երկրորդ դատարանին քարտուղարներէն Անտոն էֆ.ի, նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Թալաթ պէյէ, Օսմ. Պանքային Պոլսոյ ճիւղին Տնօրէն Պ. Վիթալիէ և նոյն պանքային փաստաբան Ֆոթեար էֆ.է: Վերոգրեալ քամպիալը քննուեցաւ: Նշան էֆ. ալ բերուելով գիր գրել և ստորագրութիւն ընել տրուեցաւ: Առաքել եւ բերուելով անոր ալ գիր գրել տրուեցաւ: Քննիչ մարմինը, յետ քննութեան, հաստատեց թէ քամպիալին ստորագրութիւնը Նշան էֆ.ի ստորագրութիւնը չէ: Առաքել այսօր պիտի հարցաքննուի Մէհմէտ պէյի կողմէ:

ԱՐՄԱՒՆԵՐԸ.—Պետական Խորհուրդին որոշմամբ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի՝ Պաղտատէն ու Պասրայէն արմաւներու արտածումը դիւրացնելու մասին հարկ եղած խորհրդակցութիւնները կատարելու:

ԱՌՈՒՆՏԱԿԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Օրէնքը կը տրամադրէ թէ Թաբուի վարչութիւնները, «ֆէրագ»ի ու «ինթիքալ»ի գործողութիւններէ ետքը, տեղեկագիր մը ղրկեն տուրքերու վարչութեան՝ կատարուած գործողութիւնները արձանագրելու համար: Տէֆթէրխանէի վերատեսչութիւնը նկատելով որ այդ տրամադրութիւնը նպատակայարմար է, և նկատելով որ «ֆէրագ»ի ու «ինթիքալ»ի իլմու խապէրները կրկին օրինակով պատրաստելու պարագան գործի տէրերը աւելորդ ծախքի մը կ'ենթարկէ և միւս կողմէ օգուտ մըն ալ չունի, որոշեց վերոգրեալ որոշման համաձայն գործել:

ԱՐՄԻՆՈՒՀԻ ՍԱԿԱՐԵԱՆ.— Կ. Պոլսոյ

Առևտրական Անճիւմէնը տեղեկագրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ Էնկիւրիի, Գոնիայի ու Էսկիշէհիրի մէջ, որոնք Անատոլուի արմտիքի ամէնէն կարևոր կեդրոններն են, արմտիքի վաճառանոցները եթէ սակարանի վերածուին, մեծապէս օգտակար պիտի ըլլան նոյն տեղերու վաճառականութեան:

«ԱՐԱԲԻՔ» շոգենաւը որ անգլիացի և ամերիկացի զբօսաշրջիկներով Կ. Պոլիս եկած էր, երէկ դէպ ի Միջերկրական ուղևորեցաւ՝ մինչև Վերին Վոսփոր պտոյտ մը կատարելէ ետքը:

ՕԴԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ.— Շաբաթ օրը Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհատաբար ձիւն տեղաց, առանց նստելու, սակայն կիրակի առաւօտ ամէն կողմ ծածկուած էր ձիւնով. այդ վիճակը շատ չտևեց, վասն զի բաւական տաք արև մը հալեցուց ձիւնը և իրիկուան կողմ օդը քիչ շատ գարունը կը յիշեցնէր: Այս առաւօտ թէև քիչ մը ցուրտ, սակայն օդը լաւ է:

235 ՔԻԼՕ ԿՇՌՈՂ ԱՂՋԻԿ ՄԸ. — Իզմիրի մէջ ցուցադրուած է գերմանացի տասնըութ տարեկան աղջիկ մը որուն մարմինը երկու հարիւր երեսունը հինգ քիլօ կը կշռէ: Հասակը երկու մեթր հինգ սանթիմեթր երկայնութիւն ունի. Թևերուն երկայնութիւնն է 62 սանթիմեթր և սրունքներունը ալ մէկ մեթր հինգ սանթիմեթր: Այդ աղջիկը մրցանակ ստացեր է 1905ին Պերլինի մէջ գումարուած համաժողովէ մը:

ՎԱԳՐԻ ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ.— Իզմիրի լրագիրները հետևեալը կը պատմեն.— Պ. Պազլի, Սթրաթի ու Եորկի անուն անձերուն հետ, անցեալները Իզմիրի շրջակայքը երբ կոցար կ'որսար, որսի շուներէն մէկը սկսաւ տարօրինակ կերպով հաչել: Եորկի քիչ հեռու անասուն մը տեսաւ, զոր կինճ կարծեց. ուստի Պ. Պազլի ազդարարեց որ գնտակ մը դնելով հրացանին մէջ, պարպէ. բայց քիչ վերջը տեսնելով որ վագրի մը դէմ կը գտնուին, լուր տուաւ իր ընկերներուն որ հեռանան. Նոյն պահուն հրացանը պարպեց, սակայն արճիճով լեցուած էր և գնդակ չէր պարունակեր, որով վագրին մորթը միայն ծակեցաւ: Վագրը, յանկարծակիի գալով, փոխանակ յարձակելու, սկսաւ փախչիլ: Պ. Պազլի, առիթէն օգտուելով, լաւ նշանառութեամբ, վագրը սպաննեց կուրծքէն: Վագրին մարմինը Իզմիր տարուելով զմռսուած է:

ՔՍԱԿԱՀԱՏ ՄԸ. — Առջի իրիկուն Բերայի Բոնմարշէ վաճառատան առջև քսակահատ մը չորթեց տիկնոջ մը դրամապանակը, որ երեսուն ոսկի կը պարունակէր, և փախաւ: Ոստիկանութիւնը իմանալով, քննութեան ձեռնարկեց և հաստատեց թէ քսակահատն է Տօլապ Տէրէ բնակող Ձոլաք Նիքոլի, որ ձերբակալուեցաւ: Նախ ուրացաւ և յետոյ խոստովանեցաւ ըսելով որ դրամապանակին մէջ չորս ոսկի կար զորս իր քրոջը և ուրիշներուն տուած էր: Նիքոլի կալանքին մէջ բայց տարուելով հոն ըսաւ թէ դրամապանակը գողցած ատենը տեսնելով որ ոստիկանները զինքը կը հալածեն, Պազար Ալէմտաղի քովի փողոցը մտած էր: Թէրէզ Պաշիի անիկնէն ափարթըմանի մը նկուղը կէս ժամու չափ սպասած, և յետոյ դրամապանակը նետելով, դրամները առած էր: Դրամապանակը այդ նկուղին մէջ գտնուեցաւ, սակայն դրամները անհետացած էին: Ոստիկանութիւնը հիմա վերոյիշեալ կինը կը փնտռէ դրամներուն քանակութիւնը ճշդելու համար:

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ մէջ կօշիկ ներկող Խրիստօ, ուրբաթ գիշեր, կռուի բռնուեցաւ իր կնոջ հետ, որուն ըսած էր թէ անկողինը պատրաստէ, բայց կինը պատասխանած էր թէ տղան գիրկը գտնուելով, պահ մը սպասելու է: Խրիստօ զայրանալով դաշոյնով ձախ սրունքէն վիրաւորեց իր կինը:

ԷՏԻՐՆԷՅԷՆ փետր. 17 թուականով կը գրէ մեր թղթակիցը. —«Հինգշաբթի գիշեր ժամը 2ուկէսին ատենները հրդեհ ծագեցաւ Պալըգ Բազար յոյն նպարավաճառի մը խանութէն, բարեբաղդաբար հով չի կար: Զինուորական հրշէջներու խումբին ի գործ դրած ջանքերուն շնորհիւ հրդեհին առաջքը շուտ առնուեցաւ: Նպարավաճառի մը խանութ, մէկ մանրավաճառի, երեք շաքարավաճառի, մէկ կօշկակարի խանութներ այրած և 3-4 պզտիկ խանութներ ալ վար առնուեցան: Խանութները մեծ մասամբ ապահովագրեալ էին:»

«ԲԱՆՍԷՐ»Ի ԴԱՐՄԱՆԸ.— Հետա-

որ չուզեր գիտնալ թէ վաղորդայն ունի՞: Կեանքը որ տրտմօրէն միօրինակ մը եղած էր երբեմն, իրենցմէ հաշիւ կը պահանջէր հիմա:

Ուրախութեան վախճանը կ'իմանէին, բայց ոչ սիրոյ վերջաբանը: Ոչ մէկ ատեն այդքան եռանդագին սիրած էին զիրար որքան բաժանումի և յուսահատութեան մէջ:

Մնաց որ, զաւակ մըն ալ ունէին, սիրասուն Էթիէն:

«Ինչպէս կ'ըլլայ, եթէ երբեք զայն տեսնելու երթամ, ըսաւ Սօլանժ մտովի, որուն սիրտը կը տրոփէր: Բիէր կը խորհի անոր բնակութեան տեղը փոխել: Թերևս անակնկալ մը վերապահած է ինծի...»

Չկրցաւ իր մտածումը ամբողջացնել:

Յանկարծ աղմուկ մը սարսուռ պատճառեց մանկամարդ կնոջ:

Ինքնաշարժ կառքի մը մռնչիւնն էր, որ խորթալով կը յառաջանար: Կառքը երևցաւ ճամբուն երկայնքը:

Սրարշաւ անցաւ Սօլանժի քովէն ու հեռացաւ, մանկամարդ կինը խորհելու ատեն չունեցած դեռ:

Մնաց որ, անորոշ ու մթին յորձանքի մը պէս անցաւ, լապտերները վառուած չըլլալուն համար: Գիշերուան համր մթութեան մէջ արձակուած ստուեր մըն էր կարծես:

Սօլանժ սարսուռ մը զգաց: Բայց իր անձկութիւնը երկար չտևեց:

«Եթէ երբեք այս փախուկները իմ ճանչցածներս ըլլային, դարձեալ չպիտի կրնային դիմագիծերս որոշել քօղին տակ, քանի որ չորս կողմը այնքան մութ է և մեծ արագութեամբ կ'ընթանայ կառքը, ըսաւ Սօլանժ մտովի:

«Բիէր լսած ըլլալու է կառքին ձայնը և հիմա մտահոգութեան մէջ կը գտնուի: Աչքերը ժամացոյցին յառած, քայլերս կը հաշուէ, կառախումբին ժամանումէն ի վեր:»

Ո՜հ, Բիէր... Մանկամարդ կնոջ հոգին կը խայտար, յիշելով իր սիրահարը, որուն մտածած ըլլալը մեղմաձիգ արբշռանք մը կը պատճառէր:

Վերջապէս տեսաւ գետակին շողշողուն ակոսը, ուր կը խտանար նուաղուն լոյսը: Տերևաթափ նշդարիներով թեքասօր փոքր շալէի մը կը նմանէր:

Սօլանժի այնպէս թուեցաւ որ վանդակապատը կէս մը բաց էր: Առաջ խաղացաւ:

Քիչ մը յետոյ սիրահարին սրտին վրայ պիտի կծկտէր...

Ճիշդ այդ միջոցին կռնակէն վրդովեցաւ, քիչ մը հեռուէն եկած աղմուկ մը լսելով: Ինքնաշարժ կառքն էր որ ճամբայ կ'ելլէր:

Ուրեմն կառքը կանգ առած էր տան մօտիկ:

Ինչ... բայց ո՛չ, Աստուած իմ... Դէպ ի հոս կը դառնար...

Կառքին մթին զանգուածը, լապտերները չվառուած, յամրօրէն կը մօտենար: Սօլանժ սոսկաց, երբ տեսաւ որ խորհրդաւոր կառքին գնացքը համաչափ էր իր քալուածքին:

Կռնակէն կը տեսնէր որ ինքնաշարժ կառքը դանդաղ վարանումով մը կը յառաջանար, կարծես իր դանդաչկոտ գնացքին համընթաց կերպով: Հիմա Սօլանժ կը նշմարէր երկու սիլուէթներ, որոնք մուշտակներու մէջ փաթթուած, յառաջակողմը նստած էին: Սակայն չէր կարելի դէմքերը զանազանել, և ոչ ալ հասկնալ թէ ուրիշ մէկը կը գտնուէ՞ր կառքին խորը:

Սօլանժ անշարժութեան դատապարտուեցաւ զգացած անձկութենէն: Խորհրդածութեան բեկորներ կը պտուտքէին գլխուն մէջ: Այդ մարդիկը կը լրտեսէին զինքը, հասկնալու համար թէ ո՛վ էր առանձինն պտտող այդ կինը, եւ պիտի դառնա՞ր անիկա թէ իր ճամբան պիտի շարունակէր, շալէն անցնելով, դիմացինները խաբելու նպատակաւ: Բայց մինչև ո՞ւր պիտի երթար այդպէս: Չէր կրնար տաղտկացնել կառքին մարդիկը, և ո՛չ ալ ո և է տեղ մտնել, քանի որ եղանակին պատճառաւ անբնակելի էին բոլոր տուները:

Միակ հաւանական բանն — Սօլանժ վերահասու եղած էր ատոր և բնազդը հոն կը մղէր զինքը — էր մտնել այն ապաստարանը, ուր իրեն կը սպասէր Բիէր: Ամրափակ վանդակապատին ետևը ապաստանած, ամէն բանի պիտի կրնային դիմադրել միասին: Տարբեր խնդիր՝ եթէ ոստիկանութեան քոմիսէր մը միջամտէր: Բայց այդ բանէն չէր վախնար Սօլանժ: Իր ամուսինը ամէնագէտ վրէժխնդրութեանց պիտի դիմէր, բայց ոչ այդ գձուձ միջոցին: Հետևաբար կարելի եղածին չափ շուտ ներս մտնելու էր: Բիէր կեղծ անունով մը վարձած էր շալէն: Գիշերային մթութեան մէջ կոմսուհիին դէմքը չէր կարելի զանազանել ժանեկէ թանձր քօղին տակ:

Արիութիւն մը եկաւ Սօլանժի վրայ: Բիէրի սիրալիր բազուկներուն, զօրաւոր սրտին ընծայած ապաստանը շատ տենչալի թուեցաւ գիշերուան նենգապատիր խաւարին մէջ: Անյաղթելի ձգտում մը զգալով դէպ ի առաջ խոյացաւ, վանդակապատին կողմը, որուն ետին իրեն կը սպասէին փրկութիւնը, սիրային մտերմութիւնը և անհուն հոգածութիւնը, հեշտօրոր զգուանքները, ապահովիչ քաղցր բառերը:

Ոստում մը ընելով վանդակապատին քով հասաւ: Այո՛, Բիէր հոն իրեն կը սպասէր: Փականքին վրայ անոր ձեռքին շարժումը զգաց, ինչպէս նաև զգեստներուն շփումը բաղեղին հետ, և նոյն իսկ շնչառութիւնը:

Բիէրի դուրս չելլելուն պատճառը սա էր որ ինք ալ մտահոգութիւն կը զգար՝ ինքնաշարժ կառքին երթևեկը տեսնելով: Սօլանժի համար խոհեմութիւնը ձեռքէ չէր ձգեր:

Երկաթէ փեղկի մը անցքէն մրմնջեց Սօլանժ.

— Ե՛ս եմ:

Ինքնաշարժ կառքը ճիշդ մանկամարդ կնոջ ետին կանգ առաւ: Սօլանժ, սարսափահար, սկսաւ զանգակը հնչեցնել ուժգնօրէն:

Զանգակը հնչեց:

Գիշերային անհուն լռութեան մէջ մետաղական ձայն մը լսուեցաւ, որ քիչ յետոյ մահուան սոսկալի ու յաղթական ողջոյնին պիտի փոխուէր իր էութեան խորը... Օդը տակաւին կը թրթռար զանգակին հնչումով, երբ տարաբախտ կինը անմոռանալի կերպով շանթահարիչ իրողութեան մը ականատես եղաւ:

Այն պահուն իսկ երբ Սօլանժ կը հնչեցնէր զանգակը, Բիէր Պէրնալ եկաւ դուռը բանալու:

Մանկամարդ կինը հազիւ ատեն ունեցաւ — վերջին անգամ ըլլալով — աղօտ ստուերին մէջ նշմարելու սիրահարին սլացիկ հասակը, գեղեցիկ ու յոխորտ դէմքը, քաղցր նայուածքը, որ կը պարուրէր զինքը խանդագին:

Բայց վայրկենաբար տեսաւ որ այդ սիրալիր նայուածքը իրմէ հեռու կը փախէր ու դէպ ի անտիականը կ'ուղղուէր, անձկութեամբ տոգորուած:

Ճամբուն քարերը սկսան խշրտալ:

Աճապարող քայլերու ձայն մը կը լսուէր: Բիէր թևը երկարեց՝ մանկամարդ կինը պաշտպանելու և ներս առնելու համար:

Սակայն չկրցաւ իր շարժումը լրացնել:

Յանկարծ իրեն ու սիրահարին միջև տեսաւ վայրագ զանգուած մը, մուշտակապատ հսկայ մարմին մը: Ձեռք մը վեր բարձրացաւ ու վար իջաւ: Ոչ մէկ բառ, ոչ մէկ ճիչ, ոչ մէկ հառաչ:

Սօլանժ տեսաւ Բիէրի իյնալը՝ երեսի վրայ: Սիրահարին աչքերը անգամ մըն ալ իրեն ուղղուած էին՝ երբ վար կ'իյնար թաւալգլոր:

Յետոյ գետնին վրայ տարածուած տեսաւ իր սիրած միակ անձը, բովանդակ սէրը... Ինչպէս կրցած էր ստուերին մէջ այդքան որոշապէս զանազանել ամէն ինչ, խելքն իրազեկ դառնալով սոսկալի իրողութեան: Բիէր կուրծքին վրայ ընդունած էր դաշոյնի հարուած մը, մինչև կոթը մխուած:

Այդ սպանութիւնը սոսկումով լեցուց Սօլանժի հոգին, երբ տեսաւ մահացու մետաղին մխրճումը իր պաշտելիին մարմնոյն մէջ:

Սօլանժ սկսաւ աղաղակել: Ահռելի ճիչ մը թռաւ կոկորդէն, որմէ ինք ալ սոսկաց՝ երբ յայտարար նշան իր աննկարագրելի տառապանքին և մղձաւանջին իրականութեան.

— Բիէ՛ր, Բիէ՛ր, հծծեց Սօլանժ, այդ անշարժ դէմքին վրայ խոյանալով:

(Շարունակելի)

գիրները ծանոյց թէ Աւստրիոյ նշանաւոր վիրաբոյժներէն մէկը գեղ մը գտած է «քանսէր»ի դէմ: Անգլիական լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ վիրաբոյժը տարի մը առաջ բժշկական թերթի մը մէջ եղած հրատարակութիւն մը նկատողութեան առած է, ուր ըսուած էր թէ մորթին մէջ «ժէլաթին»ի ներարկումը օգտակար արդիւնքներ ունեցած է: Վիրաբոյժը բաւական փորձեր ըրած ետքը որոշեր է «ժէլաթին»ն ալ փորձել: Այդ ներարկումին առաջին արդիւնքը հիւանդին ջերմութիւնը աւելցնելու երեւոյթը ունեցեր է, որով հիւանդութեան տարածուելէն վախցեր է, սակայն քիչ ետքը ջերմութիւնը չատ նուազեր և ուռեցքութիւնն ալ դադրեր է: Վիրաբոյժը այդ արդիւնքէն գոհ մնալով, ներարկումը շարունակեր և տեսեր է որ հիւանդներուն վիճակը կը բարւոքի. վէրքը մաքրուեր է, ցաւերը թեթեւցեր և կամ բոլորովին անհետացեր են. ամէնէն նիհար հիւանդներուն մարմինն ծանրութիւնն անգամ մեծապէս աւելցեր է. չէոոյ «քանսէր»է վարակուողի մը վէրքը բոլորովին աղէկցեր է: Եօթը հիւանդներու վէրքը այդ կերպով աղէկցեր և գրեթէ բոլորովին բժշկուեր են, միայն քառասուն հիւանդէ հինգը չեն օգտուեր ներարկումէն: Փորձերը կը շարունակուին:

ԱՆԱՏՈԼԻ երկաթուղիին 7երորդ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար սապէս եղաւ. — Հայտար Փաշա-Էսկիշէհիր գիծ (578 քիլոմեթր) 11,035 ֆր., անցեալ տարիէն 2,425 աւելի և միւս շաբաթներէն ալ 2,577: Էսկիշէհիր-Գոնեայի գիծ (445 քիլոմեթր) 4,504, նախորդ տարիէն 197 պակաս և միւս շաբաթներէն ալ 146 պակաս:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Ինչպէս շաբաթ օրը գրած էինք, Ս. Պատրիարքը կիրակի օրը հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց մայր եկեղեցւոյ մէջ եկեղեցին վերանորոգող հանգուցեալ Մանուկ էֆ. Սմբատեանի հոգւոյն համար: Ս. Պատրիարքը բեմէն առաւ Ներսէս Շնորհալիի «Հաւատով խոստովանիմ» աղօթքին վերջին տունը, զոր դեռ չէր մեկնած և խօսեցաւ Սրբոց բարեխօսութեան և մեր ննջեցեալներու համար ըրած պատարագի և աղօթքի մասին: Հռոմէական և Բողոքական Եկեղեցիներ Սրբոց բարեխօսութեան մասին տարբեր տեսութիւններ ունին: Անոնք կ'ընդունին որ բոլոր մեռնողները կրնան արդարներուն կարգը դասուիլ: Հայ Եկեղեցին կ'ընդունի որ վախճանող քրիստոնեան մեղաւոր կամ արդար՝ նոյն վիճակին մէջ կը մնայ մինչեւ վերջին դատաստանին օրը և ապա սուրբերու բարեխօսութեան շնորհիւ տարբեր վիճակի կրնայ արժանանալ: Այս պատճառաւ ինչպէս որ այս աշխարհի վրայ մենք կ'ընդունինք մարդկանց միջնորդութիւններն ու բարեխօսութիւնները, այնպէս ալ հանդերձեալ կեանքի համար կ'ընդունինք Սուրբերու բարեխօսութիւնները մեղաւորներուն համար: Քանի որ վերոյիշեալ Եկեղեցիները կ'ընդունին մարդկային հոգիներու հրեշտակներու հոգիներուն հետ ունեցած յարաբերութիւնը, պէտք է ընդունին նաեւ մեր հոգիներու Սուրբերու հոգիներու հետ ունեցած յարաբերութիւնը: Արդէն այս աշխարհի մէջ սիրտէ սիրտ, հոգիէ հոգի ճամբայ մը կայ որ մեր զգայարաններուն ենթակայ չէ բնաւ: Պօղոս կ'ըսէ մի է միջնորդ Յիսուս Քրիստոս: Քրիստոս սակայն իբր փրկիչ և կեցուցիչ աղաչողի հանգամանքով չէր կրնար ներկայանալ, ինչպէս միւս սուրբերը: Այս պատճառաւ մենք միշտ Սրբոց բարեխօսութեան կը դիմենք և ննջեցեալներու համար կ'աղօթենք:

Պատարագէն վերջ Ս. Պատրիարք Հայրը եկեղեցական թափորով առաջնորդուեցաւ հանգուցեալ բարերարին Մանուկ էֆ. Սմբատեանի գերեզմանը, ուր հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեցաւ: Հանգուցեալ Մանուկ էֆ.ի պարագաներէն ներկայ էին Տէր և Տիկին Թագատեան և Բալաբեհեան էֆ.: Ապա Ս. Պատրիարք Հայրը առաջնորդուեցաւ Թաղական Խորհրդարան, ուրկէ դրան առջեւ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար:

* * *

Ս. Պատրիարքը շաբաթ օր այցելեց Պէզճեան և Լուսաւորչեան վարժարանները: Աղջկանց վարժարանին մէջ Ն. Ամենապատուութիւնը ընդունուեցաւ իր անուան ձօնեալ երգերով: Մայր-վարժարանի Տեսուչ Հայկ էֆ. Խօճասարեանի առաջնորդութեամբ Ս. Պատրիարք Հայրը այցելեց բոլոր դասարանները: Մանկապարտէզի մէջ երկսեռ փոքրիկներ մանկական երգեր և զուարթ տրամախօսութիւններ հրամցուցին իրենց ուսուցչուհիներու առաջնորդութեամբ: Օր. Անժէլ Նշանեան ուղերձ մը կարդաց: Ս. Պատրիարքը օրհնեց ուսանողներն ու անոնց դաստիարակները:

Կէսօրէն ետքը Ս. Պատրիարքը այցելեց մանչերու բաժինը, ուր Պ. Յ. Գօլանճեան ոտանաւոր ուղերձ մը կարդաց: Ն. Ամենապատուութիւնը ուսման և գիտութեան կարեւորութիւնը և գործնական նշանակութիւնը բացատրեց ուսանողներուն, դիւրըմբռնելի ձեւով: Վարժարանին աշակերտները իրենց ջութակի ուսուցիչ Մ. Ի. Կոլանճեանի առաջնորդութեամբ Համիտիէ քայլերգը նուագեցին: Տեսչարանին մէջ պահ մը հանգստանալէն և քանի մը դպրոցական խնդիրներու մասին խօսելէն ետքը, Ս. Պատրիարքը Պատրիարքարան վերադարձաւ:

— Ս. Պատրիարքը, այսօր, իր բնակարանը պիտի մնայ և Եսայեան վարժարան՝ պիտի այցելէ ուրբաթ օրը:

—Ադանայէն մեր Թղթակիցը կը գրէ. թէ տեղւոյն Քաղաքական ժողովը իր 105րդ նիստին մէջ (ուրբաթ 9/22 փետրուար 1907) զբաղած է հետեւեալ խնդիրներով.

«Նիստը տեղի ունեցաւ Առաջնորդ. Գեր. Տ. Մկրտիչ Ծ. վրդ. Ալաճեանի նախագահութեամբ և անդամոց մեծամասնութեան ներկայութեամբ: Ժողովը զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով. 1. Ի նկատի առնուեցաւ վարժարանի հոգաբարձութեան մէկ պաշտօնագիրը որով կ'իմացնէր թէ նախապէս պատրաստուած յատակագծին համաձայն կառուցանելի շէնք մը անբաւական պիտի ըլլայ մանկապարտէզի ստիպողական պէտքերուն և խնդրած էր Ժողովէն որ ճարտարապետ մը նշանակէ, որպէս զի Հոգաբարձութեան հետ խորհրդակցաբար պատրաստէ նոր յատակագիծ մը, որ գործադրութեան կը յանձնուի Ժողովին վաւերացումէն ետքը: Ժողովը ճարտարապետ Յովսէփ էֆ. Ազնաւուրեանը նշանակեց՝ յատակագիծը և շինութեան ծախքերուն նախահաշիւը վարժարանի Հոգաբարձութեան հետ խորհրդակցաբար պատրաստելու և իրեն մատուցանելու համար: 2. Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան մէկ պաշտօնագրին վրայ՝ ժողովը որոշեց որ յառաջիկայ Ս. Զատիկի տօնէն առաջ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ յատակը ծածկուի տախտակով և կէմ փայտի աղցրւկէ պատրաստուած քաղդրութեամբ, նաեւ Պէնի Սուրէնի պղնձաձոյլին վրայ գտնուող պատէն մաս մը նորէն վեր առնուի՝ փլչելու վտանգի տեղի չտալու համար: Եկեղեցւոյ հարաւային կողմի պատի դասին և այլոց կարգադրութեան համար, որոշուեցաւ Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին հրաւիրել դրացի կալուածատէր Պ. Կարանէտալին, ինչպէս այս վերջինը փափագ յայտնած էր: 3. Հիւսիսի էպատիէին կից գնելի հողին համար՝ ժողովոյ որոշմամբ կալուածոց Հոգաբարձութեան ղրկած քննիչը նոյն հողի մասին իր տեղեկագիրը թէեւ տուած է, սակայն հարկ դատուած էր որ գաւառական ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպար եւս ձեռնհաս անձ մը ղրկէ ի Հիւսս և տեղւոյն վրայ քննել տայ գնելի հողին վիճակը և արդիւնքը հաղորդուի ժողովին: Ն. Վսեմութեան քննիչը դեռ վերադարձած չըլլալով և վաճառող անձն ալ չուզելով սպասել այլեւս, որոշուեցաւ որ եթէ նոյն քննիչին բերելիք տեղեկութիւնները նպաստաւոր ըլլան՝ Գեր. Առաջնորդ Հայրն առանց յաջորդ նիստին սպասելու, նոյն հողին գնման համար ըստ օրինի հարկ եղածն ի գործ դնելու ձեռնարկէ: Ժողովը ատենէն դուրս զբաղեցաւ նաեւ կարգ մը կրօնանուզրական, հաշուական և ժառանգական խնդիրներով:

—Ուսումն. Խորհուրդը իր շաբաթական նիստը կազմեց անցեալ ուրբաթ օր Ղալաթիոյ Խորհրդարանը և զբաղեցաւ նաեւ հետեւեալ խնդիրներով. — 1. Խորհուրդը լսեց Սամաթիոյ ազգ. վարժարանի աշակերտներէն Պ. Սուրէն Անուշեանի գանուկծութեան նկատմամբ կատարուած քննութեան արդիւնքը, և կարեւոր համարելով լսել նաեւ այդ մասին Տ. Պօղոսեան էֆ.ի կարծիքը, որ կը դարմանէ նոյն ուսանողը, որոշեց ստանալ նաեւ անոր գրաւոր տեղեկագիրը, և ապա տնօրինել պարտ ու պատշաճը: — 2. Դրավաճառ Բարսեղ էֆ. Պէչիկեան՝ գրով մը քննութեան և վաւերացման ներկայացուցած էր հայերէն տառերով պատրաստուած երկրագունդ մը. Խորհուրդը գնահատելով այսպիսի ձեռնարկի մը օգտակարութիւնն ազգ. վարժարանաց ուսանողներուն համար, որոշեց կանոնական քննութեան ենթարկել ներկայացուցեալ գործը, և ապա տնօրինել կարեւորը: — 3. Ռումէլի Հիսարի Թաղ. Խորհուրդը յայտագրած էր տեղւոյն ազգ. վարժարանին Հոգաբարձութեան նորոգ կազմութիւնը: Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ նոյն յայտագիրը և կազմ. Կանոնագրին 16րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, հաստատեց նոյն Հոգաբարձութիւնը իր պաշտօնին մէջ, որուն անդամներն են Տեարք՝ Հրանտ Շիրինեան, Համբարձում Պօղոսեան, Տիգրան Նէվշէհիրլեան, Կարապետ Լօքմաճեան և Միքայէլ Շիշմանեան:

Նազաշեան և Տատեան ընտանիքները կը փութան իրենց խորին շնորհակալիքը յայտնել ամէն անոնց, որոնք փութացին ներկայ գտնուիլ

ՈՂԲԱՑԵԱԼ

ՏՕՔԹ. Հ. ՆԱԶԱՇԵԱՆ ՊԷՅԻ

յուղարկաւորութեան հանդէսին, և այդ տխուր առթիւ իրենց ցաւակցական անկեղծ զգացումներու հաւաստիքը արտայայտեցին:

Թէլֆէեան ընտանիքը իր շնորհակալութիւնները կը յայտնէ ամէն անոնց, որոնք ներկայ գտնուելով

ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. ԹԷԼՖԷԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան հանդէսին, փութացին իրենց ցաւակցութիւնները յայտնել այդ տխուր առթիւ:

Մանասեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ այն ազգականներուն և բարեկամներուն, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՄԱՔՐՈՒՀԻ ՄԱՆԱՍԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան հանդէսին, և այդ առթիւ յայտնեցին իրենց ցաւակցական զգացումները:

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Բերա, Սինեմքէօյ, Տէրիճի փողոց, թիւ 3 տունը ծախու է, որ ունի հինգ սենեակ, ջրհոր մը, պարտէզ և 140 կանգունի վրայ շինուած է. տեսարանը լաւ է: Դիմել Պէշիքթաշի եկեղեցին, բանկալապետ Յովհաննէս աղային:

ՓՈՒԹԱՑԷՔ ԿԱՐԴԱԼ ԱՅՍՕՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՎԷՊ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ԵՒ ՅՈՒԶԻՉ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

Մնակեան էֆ.ի Օսմ. Թատրախումբը այս գիշեր պիտի վերերեւնայ Բերա, Վառիէթէ թատրոնի բեմին վրայ, ուր այնքան փայլուն յաջողութիւններ ունեցաւ այս ձմեռ: Այս ընտանեկան-թատերական երեկոյթը կազմակերպուած է ի նպաստ **Տ. ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՊԻՆՆԷՄԻՃԵԱՆԻ**, խումբին ճարտար և համակրելի դերասանական ամոլին որոնք ամէն քաջալերութեան արժանի են: Ներկայացուելիք խաղերն են **ՏԻՐԲԱՆ ԵՒ ՏԻՐԲԱՆ** զբօսալի վոտվիլ երեք արարուածով, և Էսկար ու իր սպասուհին, զաւեշտ մէկ արարուածով: Տարակոյս չունինք որ այս նպաստի երեկոյթը ջերմ ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ թատրասէր հասարակութեան կողմէ: Ներկայացումը պիտի սկսի գիշերուան ժամը 3 ու կէսին (Բ. Թ.): Չափաւոր գիներ:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն մարտ 1—2)

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՊԱՅՔԱՐԸ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ՆՈՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 1 մարտ.— Արտաքին գործոց նախարարը, նախարարաց Խորհուրդին երէկուան նիստին մէջ, մոնսէնեօր Մոնդանեինիի բնակարանէն գրաւուած պաշտօնաթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տուաւ: Այդ թուղթերէն մաս մը, որ ֆրանսական կառավարութեան և Վատիկանի միջեւ տեղի ունեցած խզումէն ետքի ժամանակին կը վերաբերի, հրատարակուեցաւ արդէն: Բայց նոր հրատարակութեանց ալ կը սպասուի: Կը կարծուի թէ ատոնք չատ հետաքրքրական անակնկալներ պիտի պատճառեն: Այդ պաշտօնաթուղթերու պարունակութենէն հաստատուած է Վատիկանի միջամտութիւնը Ֆրանսայի ներքին գործերուն, և պապական Աթոռին ազդեցութիւնը Ֆրանսայի արտաքին յարաբերութեանց մէջ: Ֆրանսայի ու արտասահմանի մէջ համոզում կայ թէ Վատիկան հակաֆրանսական շարժում մը կը վարէ և իր բենեամական հնարքներուն մեղսակից են արդի վարչութեան պաշտօնատարներէն ոմանք: Գրաւուած թուղթերուն մէջ ապացոյցներ կան այդ մեղսակցութեանց համար: Կ'երեւայ թէ Ֆրանսայի արտաքին գործոց պաշտօնատան կարեւոր մէկ պաշտօնեան ալ կասկածելի յարաբերութիւններ ունեցած է պապական Աթոռին հետ: Բացատրութիւններ պիտի պահանջուին այդ պաշտօնեայէն: Գրաւուած այս թուղթերուն մէջ գտնուած է մոնսէնեօր Մոնդանեինիի և կարտինալ Մէրրի տէլ Վալի միջեւ թղթակցութիւն մը, ուրկէ կ'երեւայ թէ Վատիկան ամէն ջանք ի գործ դրած է արգիլելու համար Սպանիոյ Ալֆոնս թագաւորին այցելութիւնն ի Բարիզ: Վատիկան չատ աշխատած է Մատրիտի մէջ որ տեղի չունենայ 1905 մայիսին մէջ Ալֆոնս թագաւորին կողմէ Ֆրանսայի նախագահին տրուած այցելութիւնը: Սպանիոյ թագաւորին անյողդողդ կամքը սակայն անկարելի եղած է փոխել:

ՓԱՐԻԶ, 1 մարտ.—Էքլէռ կը գրէ թէ Վատիկանի և ֆրանսական կառավարութեան միջեւ ծագած պայքարին հետեւանքով յունուարին մէջ զինուորական ծառայութեան կոչուած 5500 քահանաներ և կղերանոցի աշակերտներ բողոքագիր ներկայացուցած են պետական Խորհուրդին:

ՓԱՐԻԶ, 28 փետր.—Այսօր աւստրիական դեսպանատան մէջ մոնսէնեօր Մոնդանեինիի փաստաբանին յանձնուեցաւ պապական նախկին նուիրակին բնակարանէն գրաւուած 16 մնացեալ պաշտօնաթուղթերը և դրամարկղը:

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 փետր.— Նաւատորմին 1907ի ելմտացոյցը 1000 հոգւոյ նուազում մը և 1,427,091 ոսկիին ծախուց զեղչ մը կը ցուցնէ:

ԼՈՆՏՈՆ, 28 փետր.— Նոր մարտանաւերու շինութեան համար այս տարի 8,100,000 ոսկիին պիտի ծախսուի. անցեալ տարի 9,235,000 ոսկիին էր: Այս տարի երկու, և եթէ ծովային տէրութիւնները Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին մէջ չհամաձայնին, երեք մարտանաւեր պիտի շինուին Տրէտնոթ մարտանաւին պէս կամ անկէ քիչ մըն ալ մեծ դիրքով: Ասկէ զատ պիտի շինուին նաեւ յոյժ արագընթաց յածանաւ մը, բաց ծովերու յարմար հինգ թորփիլահալած, 12 թորփիլակիր և 12 ընդծովեայ նաւեր: Ասկէ զատ պատերազմի ատեն առաջին գծին վրայ գտնուող մարտանաւերուն թիւին վրայ կարեւոր յաւելում մը պիտի ըլլայ և չարունակ անգլիական ջուրերուն մէջ մնացող ու վեց առաջին կարգի մարտանաւերէ և վեց առաջին կարգի զրահաւորներէ և վեց զրահակիր յածանաւերէ բաղկացեալ նաւաբաժնին նաւազներուն թիւն անպակաս պահուելով, լիակատար թուով նաւազներով 12 նաւ ու 48 թորփիլահալած նաւեր ալ պիտի աւելցուին անոր վրայ: Թէմզի գետին բերնին առջեւ երեք փոքր յածանաւեր և պէտք եղած թուով օժանդակ նաւեր պիտի սպասեն անմիջական գործողութեանց կազմ ու պատրաստ վիճակի մէջ: Եւ այս ամէնէն զատ բրիտանական կղզիներուն պաշտպանութեան յատուկ չորս առաջին կարգի զրահաւորներ և առաջին կարգի ութ յածանաւեր չարունակ պիտի սպասեն Բորդսմութի մէջ, ինչպէս նաեւ երեք մեծ մարտանաւեր և ութ առաջին կարգի յածանաւեր և փոքր յածանաւ մըն ալ Տէվընփորթի մէջ:

ԼՈՆՏՈՆ, 1 մարտ.— Ծովային գործոց նախարար Թվիդմաութ, երէկ Ուէլսմաութի մէջ բանախօսութիւն մը ընելով ըսաւ թէ արդի կառավարութիւնը նպատակ ունի չարունակել իր նախորդներուն քաղաքականութիւնը: Պէտք չէ վախնալ թէ արդի կառավարութիւնը կը վտանգէ նաւատորմին ոյժը: Արդի կառավարութիւնը չի վախնար քննադատութենէ, և իր հետեւելիք քաղաքականութիւնը լաւագոյնն ըլլալ կը կարծէ երկրին համար:

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Մարտ.— Ծովային գործոց նախարարին մէկ պաշտօնագիրը կը յանձնարարէ Տրէտնոթ առաջին կարգի նորաշէն մարտանաւը 14 ամսուան մէջ գործելու կազմ ու պատրաստ վիճակի մէջ դնել. բայց կ'աւելցնէ թէ նոր մարտանաւերուն շինութեան համար կարճ պայմանաժամեր որոշել հարկ չպիտի ըլլայ, ցորչափ ստիպիչ պարագաներ պէտք չցուցնեն ատոնց փութացումը: Մարտանաւին փորձը չատ գոհացուցիչ արդիւնքներ տուաւ:

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ՀՌՈՄ, 1 Մարտ.—Պաշտօնական շրջանակներու մէջ մեծ վստահութեամբ կը հաւատան թէ Լա Հէյի առաջիկայ Դեսպանախորհուրդին ծրագրին մէջ չպիտի մտցուի սպառազինութեանց խնդիրը, այսինքն տէրութեանց զինուորական պատրաստութիւնները սահմանափակելու խնդիրը:

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտ 2

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզէն առնուած լուրերու նայելով, Ֆրանսայի խորհրդարանական կացութիւնը վերստին հանդարտած ըլլալու երեւոյթը ունի: Ընդդիմադիրներու կողմէն կամէութիւն մը չի տեսնուիր՝ Պ. Քլէմանսոյի ու պաշտօնակիցներուն դէմ գործելու համար. նաեւ նկատի առնելով հիմա Խորհրդարանին ներկայացուած աշխատութեան ծրագիրը, կ'երեւայ թէ ո՛չ Երեսփ. Ժողովին և ոչ ալ Ծերակոյտին մէջ, Զատկի արձակուրդէն առաջ, կարեւոր որ և է օրինագծի վիճաբանութեան պիտի չձեռնարկուի: Ելմտական նախարարը կ'աշխատի, որպէս զի 1908ի ելմտացոյցը ներկայացնէ Խորհրդարանին արձակուրդէն առաջ:

—Ֆաքէրլանց կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի կրօնից նախարար Պ. Պրիան կ'երեւայ որ մտադրութիւն ունի անազդեցիկ համաձայնութիւն մը տալ ֆրանսացի եպիսկոպոսներուն ունեցած վերջին նախաձեռնութեանը, առանց երկրին հանդէպ ապահովելու Ֆրանսայի ու Վատիկանի միջեւ խզման պատասխանատուութիւնը:

ՄԱՏՐԻՏԻ ԳՈՐԾԸ

Բարիզէն կը գրեն թէ Մատրիտի ֆրանսական նոր դեսպան Պ. Ռէվուալի՝ իր պաշտօնատեղին երթալու յապաղումը բնաւ պիտի չազդէ Ֆրանսայի ու Սպանիոյ ստանձնած պաշտօնին կիրառման Մարոքի մէջ, մանաւանդ ոստիկանութեան կազմակերպութեանը մասին՝ Թանճէրի ու Քազալանքայի մէջ, կազմակերպութիւն մը որ այդ երկու երկիրներուն յանձնուած է Ալճէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմամբ: Բարիզի ու Մատրիտի Դահլիճները բացորոշ համաձայնութիւն մը կնքած են, որ բոլոր մանրամասնութիւնները կը ճշդէ և կիրառումը միայն մնացած է:

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Թօքիոյէն Վիեննա հասած պաշտօնական լուրերու նայելով, Պ. Եասուեա Ուչիտայի անուանման հրամանագիրը՝ իբրեւ ճափոնական դեսպան Վիեննայի, ստորագրուած է: Նոր դեսպանը Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէկ քանի դեսպանատանց մէջ քարտուղարի պաշտօն վարած է. նաեւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Մուցուի օրով դիւանապետ և յետոյ քաղաքական դիւանին պետ եղած է. քիչ վերջն ալ նոյն նախարարութեան խորհրդական: Վերջերս ալ Բէքինի դեսպան էր և նշանաւոր ծառայութիւններ մատոյց՝ ռուսեւճափոնական պատերազմին ետքը Չինաստանի և Ճափոնի միջեւ կնքուելիք նոր պայմանագրութեան առթիւ:

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 2 Մարտ.— Ֆրանսայի նախարարաց Խորհուրդին մէջ նկատողութեան առնուեցաւ Միջերկրականի մէջ մօտերս կատարուելիք ռազմափորձերու ծրագիրը, որու միջոցին պիտի փորձուի Ֆուռնիէ ծովակալին ջատագոված ռազմագիտական նոր դրութիւնը:

—Նախագահ Պ. Ֆալիէռ ընդունեց ամերիկեան դեսպան Պ. Մաք Քորմիքը, որ իր հրաժեշտի գիրերը մատոյց: Պ. Մաք Քորմիքի յաջորդը՝ Հռոմի ամերիկեան նախկին դեսպան Պ. Հուայթ ամսոյս 15ին Բարիզ պիտի ժամանէ:

—Բօլ ու Վիքթոռ Մառկրիթ եղբայրները, որոնք աշխատակցութեամբ այնքան նշանաւոր գործեր հրատարակած են, իրարմէ կը զատուին: Վիքթոռ Մառկրիթ ասկէ վերջը քաղաքականութեամբ պիտի զբաղի. իսկ Բօլ նորէն գրականութիւնը պիտի չարունակէ:

—Տէօնքէրքի մէջ սեւ ծաղկախտէ դէպք մը պատահեցաւ:

—Երկու անվեհեր լուղորդներ՝ ֆրանսացի Մէլոթէ ու իտալացի Ռէթթաքի, Սէն գետը լողալով անցան, առանց նկատողութեան առնելու օդին խստութիւնը:

—Պելֆորի քաղքնոյն այրեցաւ հրդեհ մը:

—Բօրդոյէն յածանաւակը որ վերջերս խրած Ժան-Պառ յածանաւակը ազատելու գացած էր, կը հաւաստէ թէ ազատումը անկարելի է և թէ այդ նաւը պէտք է կորսուած նկատել:

ԼՈՆՏՈՆ.—Նէշըն կը հրատարակէ նախարարապետ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէնի մէկ յօդուածը՝ սպառազինութեանց զեղչումին ի նպաստ: Կը բաղձայ որ այդ խնդիրը արծարծուի Լա Հէյի յառաջիկայ Դեսպանախորհուրդին ծրագրին մէջ:

— Լոնտոնի կոմսութեան Խորհուրդին ընտրութիւնները մեծ եռանդով կը կատարուին: Խնդիր է գիտնալ թէ չափաւորները պիտի յաջողի՞ն յառաջդիմականներուն: Ցարդ եօթանասունինը չափաւորներ ընտրուած են:

—Անգլիական ընդծովեայ չոգենաւ մը խորտակուեցաւ Հուայթ կղզին առջեւ:

— Բինայթաունի քովերը, ծովին վրայ, երկնաքար մը ինկեր է:

—Անդրատլանտեան խոշոր չոգենաւ մը, եօթը հազար թոնինոց, Տուվրի չրջակաները խրեցաւ. կ'ըսուի թէ գերման դրօշ կը կրէ:

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ պայմանագրութիւն մը ստորագրուեցաւ անդրբերենեան երկաթուղիին համար, որով սպանիական երեք գիծերը ֆրանսականին պիտի միանան:

ՊԵՐԼԻՆ. — Սաքսոնիոյ թագաւորը ճամբայ ելաւ դէպ ի Լիգուրիա:

— Գերմանիոյ կայսրը Բրունսվիքեան թագ. պատուանշանը տուաւ երկրախոյզ Ամունտսէնի:

ՀՌՈՄ. — Երեսուներկու երկիրներ պիտի մասնակցին Լա Հէյի խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին:

—Լա Հէյի մէջ խաղաղութեան պալատը պիտի կառուցուի ֆրանսացի Քօտոնիէ ճարտարապետին ծրագիրներուն համաձայն:

ԹՈՔԻՕ.— Նախարարական տագնապին առաջքը առնուեցաւ: Երեսփ. Ժողովը վերջապէս քուէարկեց տեղական վարչութեան վերաբերեալ օրինագիծը, զոր կ'ուզէր մերժել:

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը ընդունեց պատուիրակութիւն մը Ռուսիոյ Վիպորկի զօրագունդէն, որուն պետն է: Այդ պատուիրակութիւնը մատոյց մեծ նկար մը՝ ներկայացնող այդ զօրագունդը Քուանթունի (ռուսեւճափոնական պատերազմ) ճակատամարտին ատեն:

ՖԻՈՐԷՆՑԷ.— Մոնթինյիօլօ կոմսուհին (Սաքսոնիոյ նախկին իշխանուհին) իր աղջկան՝ Մոնիքայի և պատուակալ տիկնոջ մը հետ ինքնաշարժ կառքով պտոյտ կատարած ատեն, զոր ինք կը վարէր, կառքը ուժգին զարնուեցաւ ծառի մը և քսան մէթր ետ մղուեցաւ, բայց ոչ ոք վնասուեցաւ և մէջը գտնուողները անվնաս ազատուեցան:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զարին հրամանով ռուս զինուորները հեռացան Չիֆիրհարէն զոր 1900էն ի վեր կը գրաւէին:

ՀՌՈՄ.—Վատիկանի թերթերը կ'ըսեն թէ մոնսէնեօր Մոնդանեինիի բնակարանէն գտնուած թուղթերը խեղաթիւրուած են՝ դժուարութիւններ առաջ բերելու Վատիկանի և միւս տէրութեանց միջեւ:

ԿՐՈՆՇԹԱՏ.— Սիպերիական 2րդ զօրագունդին բժիշկ Տօքթ. Շրայպէր, ժանտախտի միքրոպով փորձեր կատարած ատեն, ժանտախտի ախտանիշներով հիւանդացաւ:

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Չէմպրլէն ապաքինած ըլլալով Ռիվիէրա ուղեւորեցաւ:

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Քոնսոլիտէ 4% օսմ. փոխառութիւն

ԱԶԴ.— 1890ի Քոնսոլիտէ 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1907 մարտ 1/14էն սկսեալ, թիւ 34 կտրօնին տոկոսը, որուն պայմանաժամը նոյն թուականին կ'աւարտի, ինչպէս նաեւ միեւնոյն փոխառութեան պարտաթուղթերու ամորթիները, որոնց վիճակահանութիւնը կատարուած է 1907 փետր. 1/14ին, պիտի վճարուին Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքայի կեդրոնատեղին, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ ժամ 2½ կէս օրէն յետոյ, բաց ի կիրակի օրերէն, իսկ ուրբաթ օրերը՝ ժամ 10էն մինչեւ կէս օր: Աւելի հին կտրօնները և ամորթի եղած պարտաթուղթերը պարտին ներկայացուիլ միեւնոյն օրերուն և միեւնոյն ժամերուն: Այդ կտրօններուն ու արժեթուղթերուն փոխարէն, որոնց պէտք է ընկերանան թուակիր պօրտրօներ, պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ պիտի վճարուի իր չրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ, Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային կեդրոնատեղին: 5—1

Կ. Պոլիս, 15/28 փետր. 1907

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օխան		36½
Երկրորդ	» »	35 -35½
Խառն	»	33 -33½
Զալտարըը	»	31 -32
Կարծր առաջին	»	38 -39
» միջին	»	34 -36
ԱԼԻՒՐ		Դրշ.
Տեղական գրմա Ա. Պարկ		71 -72
» » Բ. »		69

Այսօր 40 վակոն Անատոլըի ցորեն ժամանեց.

ԹԵՖ		
Օխան 17½-18 փարա		
ԳԱՐԻ		
Քէօսթէնճէ	քիլէն	13½-14
Ռումէլի		12 -13

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

19 Փետրուար

Նիւ-Եորք	պատրաստ		79.3.8
»	մարտի	համար	.
» 1907	մայիսի	»	84.1.2
»	հուլ.ի	»	79.8.8
»	դեկտ.ի	»	81.1.2
Լիվըրբուլ	պատրաստ		7.

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. - Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ յառաջիկայ 1907 Մարտ 1/14էն սկսեալ հարիւրին երկու (2%) տոկոս պիտի վճարուի փոփոխեալ ու միացեալ պարտքի արժեթուղթերու թիւ 7 կտրօնին փոխարէն: Տոկոսի վճարումները պիտի կատարուին մինչեւ յառաջիկայ 1907 օգոստոս 13, կտրօնին վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ: Այդ թուականէն յետոյ Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի պիտի ըլլան: 6—1

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Փետրուար 17/2 Մարտ		
Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4%	Օ. Ո.	105 21
Ամէնէն բարձր գին	»	105 28
Ամէնէն վար գին	»	105 21
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	152 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	152 ½
Ամէնէն վար գին	»	152 ⅜
Թրանվայ	»	71 50
ԲԱՑՈՒՄ Փետրուար 19/4 Մարտ		
Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4%	Օ. Ո.	105 22
» » » ժամը 7ին	»	105 29
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	152 ¼
» » ժամը 7ին	»	152 ⅜
Քարափ Կ. Պոլսոյ	Գ. Կ.	441 —
Անատ. Երկթ. Պարտթ. Ա. սէրի	»	521 —
» » » Բ. սէրի	»	520 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	18 47
Շիրքէթի Խայրիէ	»	42 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	4 90
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 75
Օսմ. Ծխախոտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		11 35
» ժուիսանս		6 55
» պարտաթուղթ		482 —
Թրանվայ	Ֆր.	72 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		365 —
Պալիա Քարա Այտըն		706 —
Մեթալի պանքա	Օ. Ո.	6 25
Սալօնիքի պանքա		175 —
Մերսին Ատանա պրաղթ.	Ա. Ո.	16 75
Քարասու առանձնաշնորհեալ		115 —
» սովորական		114 —
» 5 պարտաթուղթ		88 —
Քարափ Իզմիրի		596 —
Փոխառ. Հելլենական 5%		262 —
Հելլենական պարգեւաւոր թուղթ		434 —
» » »	Օ. Ո.	4 06
Լաւրիօմ	Ֆր.	109 —
Զարթըրը	»	41
ՄԹԻԼԱՆՑ		
Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 30
» » 8 »		4 60
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6½%		

	Գնում	Վաճառում
Լոնտոն 3 ամիս զրշ.	110 —	— —
» չէք »	110 1/16	110 12¹/₃
Բարիզ 3 ամիս ֆր.	— —	— —
» չէք »	22 93¾	22 85
Պերլին մարք	18 62	18 60
Վիեննա քուրոն ֆիօրին	21 90	21 87

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	109 38
Ֆրանսական »	»	87 15
Գերմանական 20 մարք	»	106 10
Բօլ Էմբէրեալ	»	90 20
Մէճիտի տարբերութիւն	»	107 20
Արծաթ մանրուք	»	104 —
Մէթալիք	»	100 20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 67

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 2 Մարտ		
Միացեալ Օսմ. պարտք.) բաց.	Ա. Ո.	97 30
) գոց.	»	97 25
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	153 ½
Թրանվայ	»	73 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	702 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	454 —
Պալիա Քարա Այտըն	»	706 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	96 20
Քրէտի Լիոնէ	»	1220 —
Ռուսական 5%	»	88 30
Իտալական Ռանթ	»	— —
Սպանիական արտաքին	»	95 90
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 290
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի	»	4 —
ԼՈՆՏՈՆ, 2 Մարտ		
Միացեալ Օսմ. պարտք) բաց.	Ա. Ո.	96 25
) գոց.	»	96 25
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	17 87
Եգիպտական միացեալ	»	— —
Անգլիական քոնսոլիտէ	»	86 87
Հելլենական 5% 1881	»	53 —
Զարթըրը	»	1 59
Պորթուգալական փոխառ. 1892	»	101 75
Ռանտ Մայնս	»	6 93
Ռուսական 4% 1888—1889	»	76 75
Ճափոնական 4%	»	— —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	25 48
Դրամագլուխ	»	6 —
ՊԵՐԼԻՆ, 2 Մարտ		
Օսմ. միացեալ		96 60
Ռուսական 4% 1902	մարք	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	145 70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամսուան	»	20 270
Դրամագլուխ	»	7 —
ՎԻԵՆՆԱ, 2 Մարտ		
Ռումէլի երկաթուղի	քուրոն	176 50
Վիէննա Պանք Ֆէրայն	»	568 —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	95 43
» Լոնտոնի վրայ	»	241 20
Ռուսական 5% 1906	»	84 90
Օսմ. Ռէժի	»	— —

Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէ հաթթայ անպարը իչլէն միւպայաա օլունաճագ Նիւքէսըլ ճինսինին պէքսամիտ նէվինտէն մաղէն քէօմիւրինին կէօմրիւք վէ ըըխթըմ բէտէլլէրի Խազինէյէ աիտ օլմագ վէ անպարա թէսլիմ իտիլմէք չարթըյլա պէհէր թօնօնըն մէճիտի եիրմիտէն 125 ղուրուշ ֆիաթլէ իթհալը թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մահը հալին 19ընճը բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար եիւզտէ իւչ թէնզիլի պիլ գապուլ եէվմը մէզքիւրտէ իհալէի գաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան չէրայիթը միւթէֆէրրիասը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին եիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէէմինաթ աքչէսի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլի միւթաահըտլէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիւլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր:

Ֆի 17 չուպաթ 322 3—1

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՂԻ ՊԱՐԿԵՐՈՒ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի Թողեալ հասոյթներու Վարչութիւնը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ աճուրդի կը դնէ հայթայթումը՝ 1.—Իւրաքանչիւրը 100 քիլօ աղ պարունակելու կարող 300,000 պարկեր, 44×26½ ինչես ծաւալով, 2½ լիպրա ծանրութեամբ: Հիւսուածքը՝ 8×8: 2.—Իւրաքանչիւրը 50 քիլոկրամ աղ պարունակելու կարող 200,000 պարկեր, 20×28 ինչես ծաւալով. հիւսուածքը միեւնոյն: Ամէնքն ալ Լիվրբուլ Թուիլ տեսակէն, խծպուած եզերքներով և խայծղանուած:

Ապրանքի յանձնումը պէտք է կատարուի Իզմիրի մէջ, ծախքերը յանձնառուներուն վրայ:

Առաջարկուելիք գինները պէտք է կատարել չիլինով ու բէնսով, կնքուած պահարանի մէջ, նմոյշներու ընկերացած, այս վերջինները համապատասխան Վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ ի տես դրուած պարկերուն, որոնք յանձնառուներուն կամ Կ. Պոլսոյ իրենց ներկայացուցիչներուն տրամադրութեան տակ դրուած են: Յանձնառուներէն կը պահանջուի իրենց յանձնելիք ապրանքի արժէքին հարիւրին քսանըհինգը աւանդ ձգել: Այդ գումարը պիտի վերադարձուի ապրանքին յանձնումէն յետոյ միայն, նմոյշին համապատասխան ըլլալու պայմանաւ:

Աւանդ ձգուած գումարները կրնան յանձնուիլ Կեդրոնական Վարչութեան կամ Օսմ. Պանքայի կեդրոնատեղիին Կ. Պոլսոյ մէջ կամ իր մասնաճիւղերուն:

Աւանդի գումարին վերաբերեալ Թուղթը պէտք է ընկերանայ առաջարկին:

Մինչեւ յառաջիկայ 1907 ապրիլ 15 (Ն. Տ.) կէս օր, պիտի ընդունուին առաջարկները: Վերջնական աճուրդը պիտի կատարուի ապրիլ 16ի կէս օրին: Վարչութիւնը, աճուրդին կատարումէն անմիջապէս յետոյ, իր որոշումը յանձնառուին պիտի հաղորդէ, կա՛մ հեռագրով՝ եթէ այս վերջինը Թուրքիոյ նահանգներուն մէջ կը գտնուի, և կամ նամակով՝ եթէ Կ. Պոլիս կը գտնուի: Վարչութիւնը իրեն կը վերապահէ ըստ կամս աճուրդի դնելու հայթայթուելիք ապրանքին ամբողջութիւնը կամ 100 քիլոնոց կամ 50 քիլոնոց պարկերը զատ զատ: Պարկերու հայթայթումը ամէնէն ուշը մինչեւ 1907 յունիս 15 պէտք է կատարուի: Այդ պայմանաժամը անցնելէն յետոյ՝ Վարչութիւնը իրեն կը վերապահէ օրինական ո և է միջոց ձեռք առնելու իրաւունքը՝ իր շահերը ապահովելու համար, եթէ երբեք վնասներ կրէ վերեւ յիշուած պայմաններու անգործադրելի մնալէն: Վճարումը, յանձնառուին փափաքին համաձայն, կամ Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի կատարուի, օսմ. ոսկիով՝ անգլիական ոսկին 110 ղրուշ հաշուելով, կամ Կալկաթայի մէջ՝ րուբիով, մէկ րուբին մէկ չիլին 4 բէննիի հաշուով, և կամ թէ Լոնտոնի վրայ քաշուած չէքով, ամբողջ ապրանքին յանձնումէն յետոյ:

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

7/20 փետր. 1907 (1322) 26—6

* * *

Ազդ.— Թողեալ Հասոյթներու Ընդհանուր Տօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ ստորեւ նշանակուած գետին և լճերուն ձկնորսութեան տուրքին վարձակալութիւնը, ինչպէս նաեւ Ատաբազարի գաւառակին մուշտակաւոր կենդանեաց մորթերու տուրքին վարձակալութիւնը, որուն պայմանաժամը փետրուարի վերջը կ'աւարտի, յիշեալ տեղերու Հանր. Պարտքի գործակալութիւններու կողմէ աճուրդի դրուած է՝ ձկնորսութեան տուրքի վարձակալութիւնը երեք տարուան պայմանաժամով, և մորթերուն տուրքինը՝ մէկ տարուան պայմանաժամով, սկսեալ 1 մարտէն (1323 (1907):

Աւասիկ վարձու տրուելիք ձկնորսութեան տուրքերուն մանրամասնութիւնները.—

1. Ձկնորսութեան տուրք Բալիարի, որ Սաքարիա գետին մաս կը կազմէ, և ան՝ Քարա-Սու գիւղախումբին մէջ կը գտնուի, Ատաբազարի գաւառակ (Իզմիտ): Այդ տուրքերը, ասկէ առաջ, Զի.հիճճէ 19ին, երեք տարուան համար վարձակալութեան տրուած է 38,500 ղրուշի:

2. Ձկնորսութեան տուրքերը Աճի-Սու լճին, սահմանակից ունենալով Աք-Կիւրկէն և Սանըք-Տէրէ՝ Իզմիտի գաւառակին մէջ: Այդ տուրքերը ասկէ առաջ վարձակալութեան տրուած էին 7510 ղրուշի երեք տարուան պայմանաժամով:

3. Սաքարիայի ձկնորսութեան տուրքերը, գետին այն մասին ընթացքէն դուրս, որ կը գտնուի Քարա-Սու գիւղախումբին մէջ՝ Ատաբազարի գաւառակին (Իզմիտ) ենթակայ: Այդ տուրքերը նախապէս վարձու տրուած էին 1500 ղրուշի՝ մէկ տարուան պայմանաժամով:

4. Ձկնորսութեան տուրքերը Պաչ-Պալաքլավայի և իր յարակից մասերուն՝ Ատաբազարի գաւառակին մէջ, ինչպէս նաեւ Օքճի-Տէրէի, Քէօքճի-Վիրանի, Աքկէօլի, Քամիչ-Կէօլի, Քէօր-Սաքարիայի և Քէօբրիւի՝ Բանտէրէ գաւառակին մէջ վարձակալութեան տուրքերը: Ասկէ առաջ այդ տուրքերը երեք տարուան համար վարձակալութեան տրուած էին 39500 ղրուշի:

5. Ատաբազարի մուշտակաւոր կենդանեաց մորթերու տուրքին վարձակալութիւնը, որ նախապէս 2571¼ ղրուշի վարձակալութեան տրուած էր մէկ տարուան համար, անցեալին պէս դարձեալ մէկ տարուան պայմանաժամով վարձու պիտի տրուի:

Ամէն անոնք որ Կ. Պոլսոյ մէջ կ'ուզեն մասնակցիլ այդ աճուրդներուն կամ տեղեկութիւններ առնել վարձակալութեան պայմաններուն վրայ, կրնան Հանր. Պարտքի Ընդհ. Տնօրէնութեան (Ձկնորսութեան ճիւղ) դիմել: Նաեւ պարտաւոր են կանոնական երաշխաւորութիւնը տալ: 13—11

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

27/9 փետր. 1907 (1322)

* * *

ԱԶԴ.—1323 տարւոյ Մարտ ամիսը մօտեցած ըլլալով, երբ ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին վճարումը կը կատարուի, Օսմ. Հանր. Պարտքի Թողեալ Հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ և շրջակայքը հաստատուած ոգելից ըմպելի ծախողները, այս մասին պատրաստուած կանոնագրին 10րդ և 14րդ յօդուածներուն համաձայն, պարտին Փետրուար ամսուն մէջ անձամբ ներկայանալ ոգելից ըմպելիներու տեսչութեան, որ Կ. Պոլսոյ մէջ Ձկնարանի վերին յարկը հաստատուած է, կանոնական հրամանագիրը ստանալու համար: Անոնք որ յառաջիկայ Մարտ 1էն առաջ չեն ներկայանար, և ոգելից ըմպելի կը ծախեն առանց արտօնագրի, օրինական միջոցներու պիտի ենթարկուին փետր. ամսը լրանալուն պէս: 14—8

* * *

Ազդ.—Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ ամէն անոնց, որոնք կը փափաքին Պրուսայի Շերամարուծական վարժարանին դասախօսութեանց հետեւիլ, թէ նոյն վարժարանին դասերը պիտի սկսին 1907 մարտ 24ին (Հ. Տ.): Ընդունելութեան պայմաններն են հետեւեալները.—Աշակերտիլ փափաքողները պէտք է առնուազն 17 տարու ըլլան: Տարիքի մասին ո և է վիճողութիւն չըլլար: Մուտքի քննութիւնը սա նիւթերուն վրայ պիտի կատարուի. 1. Թուաբանութիւն: 2. Երկրին մէջ խօսուած լեզուներէն մէկուն գրաւոր ծանօթութիւն: Քննութիւնները Թուրքերէն լեզուով պիտի կատարուին: Աշակերտիլ փափաքողները, վերոյիշեալ Թուականէն առաջ, պարտին իրենց խնդրանքն ուղղել Շերամարուծական վարժարանին Տնօրէնին և վերաբացման օրը ներկայանալ վարժարան, իրենց հետ ունենալով ծննդեան վկայագրին պատճէնը, բարի վարքի վկայագիր մը և պատուաստի վկայական մը: 24—11

3/16 յուն. 1907

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Մարտ 5ին, Սիւաստի, Մարսիլիայէն
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մարտ 6ին, Սիւաստի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք
Ա կարգ Պարիզի համար 200 ֆր
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ » Պարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ:
15 50—11 Թ. ՈՒՔՄՈՒԼ

ՏՈՔԹ. Գ. ԶԱՐՉԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԿԱՆՋԻ, ՔԻԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ ԵՒ ԲԵՐՆԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Որ երկար ատեն օգնական բժիշկ պաշտօնավարած է Փարիզի կառավարական հիւանդանոցներուն մէջ, այժմ Կ. Պոլիս վերադարձած ըլլալով, կը բնակի Բերա, Թաքսիմ, Ըթըր փողոց թիւ 6 (գաղղիական հիւանդանոցին ետեւը), և հիւանդ կ'ընդունի բաց ի երկուշաբթիէն ամէն օր կէս օրէ վերջը:

Շաբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ: 40—19

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բաղտատ, Վօլօ, Շէրա, Քալամաթա, Քանէա եւ Քանտիա (Կրէտէ):

Դրամագլուխն և աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի:

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով: Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ:

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ: Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով:

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուզուած ատենը ետ առնուելու պայմանով: Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ ալ կը կատարէ: Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով:

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ » »	4—
Երկու » և աւելի	5—

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են: Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին:

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը: Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 25 ղրուշ ոսկեդրամ: 50—36

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախումբ. երթեւեկ.

1907 մարտ 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՅԼԻ - ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		Կռխմբ. 622 Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Առաւ.
Գօնիա	մեկ.	11 —
Գաչին խան		11 31
Զումրա		12 15
Արըզ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիւարօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմն.	երեկ.	4 50

ԴԱՐՁ		Կռխմբ. 621 Ապր. և Ճմբ. Երեկ.
Կայարան		
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմն.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը Տէրպէնտ		8 31
Սիւարօվա		9 13
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըզ Էօրէն		10 54
Զումրա		11 30
Գաչին խան		12 6
Գօնիա ժմն.	երեկ.	12 35

50—31

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2|14 եւ 320 Սեֆէր 20 թուական Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէզա ըն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ:
Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք. Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահչէ Գաբու թիւ 10:
Պոլիս, Ապտի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց:
Պոլիս, Գ. Ս Սըմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց:
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիատիս չուկայի հրապարակ:
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճատտէսի:
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի:
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտօրոս Իօաննիտէս, Նաւակատան մօտ:
Շիշլի, Մ. Ի. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճամբան, թիւ 137:
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բրիանց, թիւ 12, Թիւնէլ խան:
Բէյքոզ, Բ. Սոմմարիպա:
Մեծ Կղզի, Ըէսուլ էֆ.:
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, կայարանի հրապարակ:
Սան Սթէֆանօ, Բէչէնեան էֆ.:

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ "Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: "Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և չքնաղ մետալ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

"Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին:
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ:
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2:
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13:
Սկիւտար) Զօրըզ Պօյը, թիւ 120:

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տանը: 16 50—9

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	372	Միքատօ	3557	Սիրիս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1 57	Սիլվիօ	119
Աթիսքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէց	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէբա	1203
Պասսանօ	1822	Տինամօ	594	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորատինօ	1264	Էպրօ	3464	Իտահօ	5 40	Նէքա	1 33	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օտիս	4100	Թօքիօ	3337
Գէյրօ	1371	Էցաքօ	841	Քլէօ	053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարլօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոմօ	1700	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վօլթուրն.	239
Սօսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Եէտա	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լորէնցօ	3 91	Ռոլլօ	613	Զէնօ	1200
Գոնկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօմէօ	1789	Թորօ	
Գորսօ	895	Կրսանօ	695	Մարէնկօ	1 73	Ռոզարիօ	136	Մայոն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Թայգօ շոգենաւը. Նաւապետ Մաքլէրըն:
Վասքօ շոգենաւը, Նաւապետ Հորնքէսըլ:
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Ալէֆրօ շոգենաւը, Նաւապետ Միք:
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22 24. Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—24

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Փետրուար
Դշ. 20|5 Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին: Հաղորդակցութիւն Բոր Սաիտ ու Սուէզ ոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ:
Դշ. 20|5 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասունտ, Տրապիզոն Րիզէ, Պաթում, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին:
Դշ. 21|6 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին:
Եշ. 22|9 Օտեսա ժամը 10ին: Հաղորդակցութիւն Ղրիմ-Կովկաս, Ղրիմ Ազով, Օտեսա-Քերսոն, Օտեսա-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ:
Եշ. 22|9 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին:
Ուր. 23|10 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քրիտ Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա. Բոռ Սաիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին:
Շբ. 24|11 Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին:
50—16

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԵՐԱՅՆ
[illegible]

Դրամագլուխ 130 միլիոն քուրոն, ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 36 միլիոն քուրոնի չափ:

[illegible]

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են Յիսուն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր:

Վինըր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 100 ոսկիէն վար գումարներու համար իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3: Ամէն կողմի կրնայ տոկոսին առկը իջեցնել կամ աւելցնել անզական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն:

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ դրամարկղէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով

3 օր 100- 150 ոսկի գումարի համար
6 » 151- 200 » » »
10 » 201- 500 » » »
15 » 501-1000 » » »
30 » 1001 և անկէ վեր » » »

Վինըր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքային դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել ուզուած ատեն վճարելով տետրակին պարունակած գումարը:

Վինըր Պանք-Ֆերայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ մը կը յանձնէ անուանական անունով բայց այդ պարագային Նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու:

Խնայողական Սնտուկին զատ Վինըր Պանք Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա ԿԱՐԳԻ	Բ ԿԱՐԳԻ
Ըկզի	Նայլօգրիս
Մինէս	Էմկյօխս
Ռամսէս	Գոզգրիս
Թէյպըր	Մօէրիս
Նառպօճ	Ֆայէմ
Նավարին	Ֆարօս
	Թիպս

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգըստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին:

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսչուհի չունին. Տոմսակի գին
Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գին է 5
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հասնելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին:

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.
Գործակալք
Ուիթոլ խան, Պահչէ գաբու, Պոլիս
ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.
50—45 31 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերթ
Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիէ շոգենաւը նաւապետ Կէթէսքի կիրակի, 3 մարտ 1907 (Ը Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 5 մարտ 1907 (Ը Ե.) կէս օրէ ետքը ժամ երեքին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոն:

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Միւմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան:

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՅՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (74)

ԺՕՐԺ ՕՀՆԷ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԳԱՅԼԵՐՆ ՈՒ ԳԱՌՆՈՒԿԸ

ԺԲ.

ԵՐԿՈՒ ՀՐԱՇԱԳԵՂՆԵՐԸ

—Օհ, դուն անձնապէս ինէ վախնալիք բան մը չունիս... Այդ աղջիկը թո՛ղ վախնայ... Քիչ մը առաջ ըսիր թէ կը գրպարտեմ այդ աղջկան անմեղութիւնը... Անտարակոյս իր անմեղութեամբ է որ քեզ կը յանկուցանէ... Ան լաւ կը պարուկէ իր խաղը... Իր աչքերն են որ քեզ կը հրապուրեն, իր աչքերը որոնք քաղցրութիւն ունենալ կը ձեւացնեն... շա՛տ լաւ. ա՛յնքան անպատիւ ու ինկած կին մը պիտի դարձնեմ այդ աղջիկը որ սարսափ պիտի պատճառէ քեզի: Պիտի ստիպուիս իմ գիրկս իյնալու նորէն, բռածիդ վրայ զղջացած ու երջանիկ... Պիտի գաս իմ քովս փնտռելու քեզի համար պահած սէրս... Որովհետեւ, Բրիսթիան, ինչպէս ըսած եմ ասկէ առաջ, շատ հպարտ ըլլալուս, չեմ կրնար ուրիշի մը սիրուհին ըլլալ այսուհետեւ... Վերջապէս միա՛ս բարով:

Ժերմէն քիչ մըն ալ սպասեց: Սիրահարը ձայն չհանեց բնաւ: Ուստի Ժերմէն լռիկ անհետացաւ ստուերի մը պէս:

Յաջորդ օրը, Բրիսթիան անակնկալ ժամու մը Տօրնաքի բնակարանէն ներս մտաւ:

Ռօզ-Լիզօն առանձին էր: Սիպուլօ բացակայ կը գտնուէր: Եթէ երբեք, իբր անտեսանելի վկայ, ներկայ գտնուած ըլլար քիչ մը յետոյ պարզուած տեսարանին, զոր առաջ պիտի բերենք, ամբողջ կեանքին մէջ երջանիկ պիտի զգար ինքզինքը:

Բայց Սիպուլօ հոն չէր և բան մը չիմացաւ:

Ժամը տասնըմէկն էր: Տժգոյն արեւ մը կը փորձէր ամպերուն ետեւէն դուրս ելլել: Կարգ մը նշաններ արդէն իսկ կը ծանուցանէին ձմրան գալուստը, որ կանխահաս կ'ըլլայ արեւմտեան երկիրներու մէջ: Սաստիկ ու ցուրտ հով մը կը փչէր: Ամպերը կապարի դէչ գոյն մը ստացած էին, ինչ որ նշան էր թէ ձիւն պիտի գար: Հովի իւրաքանչիւր սուլոցի անտառին մէջ՝ ծառերուն վրայ մնացած վերջին տերեւներն ալ վար կը ձգէր, որոնք առաջին սառնամանիքներէն չորցած էին: Մար-ա-լ'Օի առջեւ գտնուող տարածութեան վրայ հովուն յարձանքը կը հաւաքէր այդ տերեւները, դարձդարձիկ շարժումներ ընծայելով անոնց: Բարի կտրուսնք ու փուշի ալ խառնուած էին անոնց: Երբեմն ալ կոնաձեւ բուրգերու կը վերածէր զանոնք, քիչ մը յետոյ թաթաուի մը պէս աւլելու համար: Սրարշաւ ընթացող ձիու մը վազքին կը նմանէր:

Լիզօն պատուհանին քով կ'աշխատէր, կար կարելու զբաղած: Թուային (օճաղ) վրայ կերակուրը կ'եփէր: Մերթ ընդ մերթ բացխփիկ խուփին տակ շոգին առաջ կը բերէր ջուրի կաթիլներ, որոնք անօթէն վար կը հոսէին և հնոցին մէջ կ'իյնային ընդհատաբար:

Հովը կը շնչէր տուներուն ետին և երբեմն վառարանին ու թուային խողովակներուն մէջ կը մտնէր, վար զարնելով մուխը: Ռօզ կը ստիպուէր հազալ ու պատուհանը բանալ քիչ մը:

Բրիսթիանի հեռուէն գալը նշմարեց: Բժիշկին կառքը տան առջեւ կեցաւ:

Այցելուն վար իջաւ, իր ձին կապեց մօտը գտնուող ծառին և ներս մտաւ: Մէկ ակնարկով Ռօզ հասկցաւ թէ շատ տժգունած և յուզուած կը թուէր Բրիսթիան:

Արդարեւ, բժիշկը ներս մտաւ ու ողջունեց Ռօզը, այլայլած ձայնով մը հարցնելով անոր.

—Լիզօն, առանձի՞ն էք... Գոհ եմ այդպէս ըլլալուն, որովհետեւ կարգ մը բաներ պիտի ըսեմ ձեզի:

Ռօզ-Լիզօն պահ մը ծունկերուն վրայ ձգեց ձեռքի գործը, և առանց պատասխանելու, հետաքրքրութեամբ սպասեց որ Բրիսթիան խօսի:

—Չպիտի ուզէի ձեր ծնողքին առջեւ կատարել այն ծանրակշիռ խոստովանութիւնը, զոր պիտի ընեմ հիմա... Բայց նախ կ'ուզեմ ձեր սիրտը պրպտել... Կ'աղաչեմ անկեղծ եղէք ինծի հետ: Ի՛նչ որ ալ ըսէք, միշտ խորունկ գորով մը պիտի տածեմ ձեր նկատմամբ, բան մը որուն վրայ կրնաք վստահիլ միշտ... Թերեւս ձեր ըսելիքը մեծ ուրախութիւն մը պիտի պատճառէ ինծի, թերեւս ալ դառնակսկիծ ցաւ մը: Ինչ փոյթ, Լիզօն... Ցաւ թէ ուրախութիւն պատճառէք, միշտ ձեր բարեկամն եմ... Անկէ աւելի բան մը... կը սիրեմ ձեզ...

Ռօզ իր պայծառ ու խոշոր աչքերը դարձուց Բրիսթիանի վրայ, մինչ իր թարթիչները կը թրթռային: Առաջին անգամ է որ սիրային խոստովանութիւն մը կը լսէր: Արդարեւ, սիրային խոստովանութիւն մըն էր ատ: Տարբեր մեկնութիւն մը չէր կարելի տալ այդ խօսքին: Բրիսթիանի վրդովումն իսկ կը մատնէր զինքը:

Սա՛կայն գեղատի աղջիկը չէր անդրադառնար ատոր վրայ: Երկար ատենէ ի վեր նախազգացումը ունեցած էր թէ օր մը Բրիսթիան պիտի խոստովանէր իր սէրը:

Որքան ալ նախապէս պատրաստուած ըլլար ատոր, իր վրդովումը կը հաւասարէր երիտասարդին ունեցած յուզումին:

Բրիսթիան խաբուեցաւ, տեսնելով որ Ռօզ-Լիզօն կը շարունակէր լուռ մնալ և կարմրիլ ու տժգունիլ: Պահ մը այնպէս կարծեց թէ կը սիրուէր գեղատի աղջկան կողմէ:

Բայց չէր փափաքեր օգուտ քաղել այդ վրդովումէն: Նոյն իսկ չէր ուզեր քիչ մը աւելի առաջ երթալ, և այդ փափուկ ու չքնաղ ծաղիկը վիրաւորել...

— Ձենէ չեմ խնդրեր որ անպատճառ այսօր պատասխանէք... Միայն սա չափը ըսէք թէ անհաճոյ թուած չեմ ձեզի...

— Ո՛չ, անտարակոյս, յարեց Ռօզ-Լիզօն եռանդով, երկու ձեռքերը երկարած դէպ ի Բրիսթիան:

Բժիշկը ուժգնօրէն սեղմեց և համբուրեց այդ ձեռքերը: Ռօզ անմիջապէս չարժուձեւով մը ետ քաշեց ձեռքերը:

— Ներեցէք, վա՞խ պատճառեցի ձեզի:

Ամօթխած այլ երկչոտ երջանկութիւն մը կը տեսնուէր Ռօզ-Լիզօնի դէմքին վրայ:

— Ներելիք բան չկայ... Ինքզինքս շատ հպարտ կը զգամ՝ ձեր ուշադրութեան արժանացած ըլլալուս համար, քանի որ դուք լաւ դիրք մը կը գրաւէք, մինչ ես համեստ վիճակ մը ունիմ... Խեղճ աղջկան մէկն եմ, բոլորովին աննշան... Եթէ երբեք իմ դաստիարակութիւնս ու կրթութիւնս կարծուածին չափ անխնամ մնացած չեն, կնոջ մը սիրոյն ու բարիքներուն կը պարտիմ այդ բանը... Այդ կնոջ սիրելի յիշատակը միշտ կը պահեմ սրտիս մէջ, յարեց Ռօզ-Լիզօն, արտասուաթոր աչքերով:

— Գիտեմ, կոմսուհին է այդ կինը...

Տխրագին լռութենէ մը յետոյ, Բրիսթիան յարեց.

— Ռօզ, գուշակեցի՞ք թէ ձեզ կը սիրեմ:

— Ոչ... Ինչպէս կը տեսնէք, անկեղծ եմ, և դուք ալ արդէն խնդրեցիք որ անկեղծօրէն խօսիմ... բայց նշմարած էի թէ անհաճոյ չէի թուեր ձեզի...

— Ինչ կը խորհի՞ք իմ վրաս:

— Իմ կեանքս ազատեցիք և այնպէս մը խնամեցիք զիս, իբր թէ ձեր ընտանիքին անդամ ըլլայի... Միշտ հաճոյք կը զգամ ձեր վրայ խորհած միջոցիս...

— Ռօզ, չեմ համարձակիր ձեզի հարցնել թէ կը սիրե՞ք զիս... Գէթ մի մերժէք... և ըսէք թէ ապագային պիտի սիրէք...

(Շարունակելի)